

Jeg vil gerne understrege, at Kommissionen i sin meddelelse gør det fuldstændig klart, at der er en sammenhæng mellem fradrag og beskatning, så der er ikke nogen som helst uenighed på det principielle plan. Men Kommissionens situation er, at den gerne vil have sat en debat i gang, og nu har den altså valgt at prøve denne vej for at få en debat i gang i ministerkredsen. Dens meddelelse er kommet, og det giver baggrund for, at vi får en egentlig politisk forhandling om spørgsmålet. Den forhandling vil foregå via Europaudvalget, vil jeg bare for en ordens skyld nævne her.

Til hr. Keld Albrechtsen: Det er fuldstændig normalt, at man taler sammen, og at ministre og embedsmænd, der repræsenterer danske synspunkter, også taler med Kommissionen. Det sker faktisk temmelig ofte, og det er ikke et spørgsmål om fortrolighed eller ej, for embedsmændene har et mandat, som er dækket ind af et flertal i Folketinget. Sådan vil det altid være, og derfor er der ingen som helst grund til at være bekymret. Europaudvalget og Folketinget vil hele tiden blive orienteret, hvis der sker ændringer i den danske holdning.

Frank Dahlgaard (UP):

Tak for svaret, og bare kort til sidst: Hvad er det tidsmæssige perspektiv, når der nu er kommet en åbningsskrivelse og det kan gå hen og ende med en retssag mod Danmark? Er det noget, der kan ske i år eller næste år, eller går der længere tid?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Så vidt jeg ved, er der ikke et krav om, at der inden for et bestemt antal måneder eller en eller anden tidsfrist skal tages det næste skridt efter en åbningsskrivelse, så derfor kan jeg ikke svare konkret på det spørgsmål. Men det er ikke min forventning, at der er en retssag lige foran os. Så langt er processen ikke kommet, og spørgsmålet er, om den ikke vil blive overhalet af den meddelelse, der er lagt frem, og det politiske arbejde, der følger på grund af det papir, som nu kaldes en meddelelse fra Kommissionen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 41:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvilke planer har regeringen for at fremme en international indsats for at begrænse valutaspækulation?«

Af Jes Lunde (SF), Aage Frandsen (SF) og Ole Sohn (SF).

(Forespørgslen anmeldt 8/2 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 22/2 2001).

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemninger om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til i morgen, torsdag den 26. april 2001.

Begrundelse

Jes Lunde (SF):

SF har rejst denne forespørgsel for at sætte fokus på de problemer i verdensøkonomien, der bliver skabt, når man giver den globale markedsøkonomi fuldstændig frit slag.

Valutaspekulationen har op gennem 1980'erne og 1990'erne efterhånden fået helt frie tøjler, og virkningerne er heller ikke udeblevet. I gennemsnit handles der nu valuta for 10.000-15.000 mia. kr. i gennemsnit hver eneste dag – langt, langt mere end der handles almindelige varer for i hele verden.

Den internationale valutaspækulation har derfor nået et så kolossalt omfang, at den helt selvstændigt er i stand til at skabe problemer i økonomien, kuldaste økonomier og skabe social nød, og det rejser spørgsmålene: Hvor længe har verden tænkt sig at leve med det? Hvornår er vi i fællesskab klar til at gribe ind og bringe en større indflydelse over verdensøkonomien tilbage til de folkevalgte forsamlinger? Flere regeringer har meldt sig som interesserede i at diskutere forskellige midler til at nå dette mål. Tobin-skatten har været nævnt som et eksempel, men kun ét. Der findes flere forskellige muligheder for at gribe ind.

Den danske statsminister har i pressen givet udtryk for, at Danmark også må være villig til at se på forskellige forslag, og vi er derfor meget spændt på at høre statsministerens besvarelse af forespørgslen i dag.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Allerførst vil jeg gerne sige tak til SF for dette udmærkede initiativ, som jo handler om en helt central udfordring i den moderne tid.

Jeg vil lægge til grund for min besvarelse sammen med økonomiministeren, at jeg meget gerne vil brede debatten lidt ud i forhold til den forespørgsel, der er stillet, altså prøve at se sagen i en lidt bredere global sammenhæng. Så tror jeg nemlig, vi får den bedste belysning af den.

Jeg tror, der er en grundlæggende ting, man skal gøre sig klart, nemlig at der er en række internationale udfordringer i disse år, som på grund af selve deres karakter kræver internationale politiske svar. De er netop af en sådan karakter, at man ikke kan finde svarene fuldt og helt alene på sit eget nationale grundlag. Vi kan gøre meget her i Folketinget, men vi kan ikke levere det fuldkomne svar, og husker man det, har man i og for sig også nøglen til en række svar på de udfordringer, der er til stede.

Globalisering – hvad er det egentlig? Det er et ord, vi støder på og bruger i mange sammenhænge. Alle taler om globaliseringen, men få har egentlig givet et helt konkret bud på, hvad globaliseringen går ud på, og det kan jeg såmænd godt forstå. Det er jo en kompleks proces, der påvirker samfundene og befolkningerne på mange forskellige måder. Globaliseringen er ikke nogen fast veldefineret størrelse, den ændrer sig hele tiden, men vi har dog nogle vigtige holdepunkter.

Globalisering handler om stærkt og øget økonomisk samhandel og samkvem, dvs. den traditionelle handel med varer, som vi har kendt i masser af år, men i allerhøjeste grad også de internationale finansielle markeders stadig stigende betydning for den samlede verdensøkonomiske udvikling. Globalisering handler også om en meget kraftig teknologisk udvikling, Internettets revolution og transportsektorens revolution er teknikker, som har gjort det muligt at flytte meget store mængder af penge og informationer fra den ene side af kloden til den anden i løbet af et øjeblik og har gjort det muligt for mennesker lynhurtigt at rejse over meget store afstande.

Endelig handler globaliseringen også om globale nyheder, informationsstrømme og informationsintensitet som aldrig nogen sinde før. På godt og ondt får vi informationer fra alle dele af kloden, første gang med CNN's direkte dæk-

ning af Golfkrigen, hvor en krig for første gang blev vist live, havde jeg nær sagt. Siden har vi vænnet os til de daglige beretninger om begivenheder fra hele kloden, desværre oftest nyheder om krig og ulykke som konflikten på Balkan og oversvømmelserne i Afrika.

Globaliseringen har enorm betydning for det internationale samfund, stor betydning for de enkelte lande og en meget direkte virkning for det enkelte menneske, både for den nye internationale verdensborger, der kan være til møde i Rom og i løbet af 5 minutter være i e-mail-kontakt med sin kollega i New York og hovedkvarteret i Randers, og de mange, de fleste – også i Danmark – der måske oftest kun mærker den negative side af sagen i sin egen beskæftigelse og ved internationale kapitalbevægelser, der kan udsætte visse lande for risici, hvis de ikke holder styr på deres egen økonomi. Der er ikke tvivl om, at den hastige udskiftning af arbejdspladser og tilførsel af nye arbejdspladser også sætter sit præg på almindelige familiers dagligdag.

De overordnede mål for den internationale indsats må fra dansk side kunne samles i tre hovedoverskrifter: for det første at arbejde for, at markedskræfterne skal gives et mere menneskeligt ansigt; for det andet at sikre en holdbar udvikling og vækst, både økonomisk, socialt og miljømæssigt, så vi kan sikre en retfærdigere fordeling, såvel i de enkelte lande som på internationalt plan, og endelig for det tredje at sikre respekt for menneskerettigheder og demokrati. Lad mig tage de tre dele én for én.

For det første skal vi som sagt give markedskræfterne et mere menneskeligt ansigt. En synlig, og for mange mennesker bekymrende konsekvens af globaliseringen, er, at markedskræfterne, selvsagt på både godt og mindre godt, har meget stor gennemslagskraft. Økonomiske og finansielle kriser kan brede sig meget hurtigt; især påvirkningen via de finansielle markeder kommer stort set øjeblikkeligt. Når Nasdaq-markedet falder, mærker man det øjeblikkeligt på andre landes finansmarkeder, også her i København, og tilsvarende, når det bevæger sig i den anden retning.

Det er vigtigt, at vi den debat holder tungen lige i munden. Vi skal holde fast i, at den internationale handel giver os bedre og større velfærd. Den er et meget fundamentalt grundlag, ikke mindst i et samfund som det danske, der, om jeg så må sige, lever af at have en meget høj udenrigshandel. Målsætningen er derfor ikke at

stoppe den internationale handel, men at tæmme de kræfter, der har mulighed for at operere negativt på globalt plan.

Vi skal få det bedste ud af den internationale globale økonomi. Vi skal ikke igen spærre os inde bag nationale mure, og derfor er internationale aftaler og reguleringer vejen frem. Meget er allerede i gang, men mere kan gøres, og lad mig nævne de tre væsentligste områder, hvor mere kan gøres på dette område.

Vi skal gøre mere for at få økonomisk stabilitet i de enkelte regioner og lande. Her gøres på internationalt plan et stort arbejde i Den Internationale Valutafond, IMF. Vi arbejder for at skabe større åbenhed og skabe et bedre tilsyn med den finansielle sektor, også globalt set, og vi diskuterer, hvordan vi kan liberalisere de internationale kapitalbevægelser på den mest hensigtsmæssige måde.

FN's generalsekretær har igangsat et analysearbejde sammen med andre, bl.a. om et af de emner, der også diskuteres i Danmark, den såkaldte Tobin-skat, og andre incitament og reguleringer, der kan iværksættes. FN's generalsekretær igangsatte dette arbejde sidste år som led i den opfølgende 5-års konference, vi holdt i Genève efter 1995-topmødet her i København, Det Sociale Topmøde. Et særligt analyse- og studiearbejde er nu sat i gang, og jeg synes selvfølgelig, vi skal være afventende og følge udviklingen.

Må jeg også pege på G7-landene, de syv største økonomier i verden, som har etableret en kreds af eksperter, der skal se på mulighederne for at forbedre tilsynet med f.eks. de såkaldte hedgefonds – spekulationsfonde kunne man kalde dem. Man kan forestille sig, at der bliver større kapitalkrav, hvis en bank skal låne penge til disse fondsdannelser, og tilsvarende kan man forestille sig, at der bliver stillet større kapitalkrav, hvis man låner ud til finansielle institutioner, der opererer i de såkaldte offshore-centre, altså områder, der typisk tiltrækker kapital i kraft af lempelige skatte- og tilsynsregler. Dette arbejde er utrolig vigtigt, og vi følger det nøje for at påvirke det og søge at få gode beslutninger udbredt til en større kreds af lande.

Det andet element under overskriften »Markedsøkonomi med et menneskeligt ansigt«, jeg gerne vil nævne, handler om at gøre mere for at få bekæmpet hvidvaskning af sorte penge og skattely. En effektiv kamp mod grænseoverskridende grådighed, som jeg vil kalde det, er en vigtig opgave for os, og vi er i gang på både

europæisk plan og globalt niveau. I EU arbejder vi for et stærkere samarbejde om f.eks. udveksling af oplysninger mellem skattemyndighederne, og det betyder ad åre, at danske skattemyndigheder simpelt hen vil få mulighed for at beskatte de beløb, som velhavende danskere måtte have puttet af vejen i andre EU-landes banker.

I IMF, Den Internationale Valutafonds, regi er der en indsats på vej over for hvidvaskning af penge, som vi tillægger stor betydning. Også andre internationale organisationer arbejder med problemet, og målet er fælles: vi skal sammen bekæmpe forbryderorganisationers og korrupte personers muligheder for at vaske sorte penge hvide. Uden en sådan indsats kan vi ikke have tillid i den udstrækning, vi gerne vil have, til det internationale finansielle system.

Jeg skal som det tredje element under overskriften »Markedsøkonomi med et menneskeligt ansigt« nævne, at vi skal sikre nationalstaterne, inklusive vor egen, et råderum i deres skattepolitik. Vi skal sikre, at vore skatteindtægter ikke udsættes for undergravning eller hårde belastninger i den internationale konkurrence, for det drejer sig jo dybest set om finansieringen af vores velfærd. Vi skal bekæmpe unfair konkurrence og internationalt skattesnyd, og det arbejder vi som sagt også hårdt for i EU.

Jeg vil også gerne gøre et par bemærkninger til forespørgerne og Folketinget om det andet store tema globalt set, nemlig hvordan vi yderligere kan bidrage til en holdbar udvikling og vækst og en retfærdig fordeling globalt set. Jeg synes, vi i EU har sat os et rigtig flot mål for de kommende 10 års arbejde. Vi satte os det mål i Lissabon sidste år, hvor vi sagde: Vi vil være den mest konkurrencedygtige, mest socialt ansvarlige og miljømæssigt mest bæredygtige økonomi på hele kloden; vi vil være det område i verden, der bedst forener velfærd og høj konkurrenceevne, og vi vil holde fast i den europæiske og den danske model. Høj konkurrencekraft skal gå hånd i hånd med en solidarisk og social velfærd, der er retfærdig og sikrer dem, der har brug for hjælp.

Nu skal vi have gang i en ny runde af forhandlinger om international handel i World Trade Organisation, Verdenshandelsorganisationen. Her vil vi fra regeringens side arbejde hårdt for, at nye områder får en stærkere placering i det internationale handelssamarbejde. Det gælder miljø, det gælder forbrugerbeskyttelse, det gælder sundhed, og det gælder arbejdstagerrettigheder.

Vi skal sikre, at der bliver taget mere hensyn til ulandene i de kommende forhandlinger i WTO. I mange af de industrialiserede lande oplever man desværre i betydeligt omfang det, man kunne kalde bistandstræthed, ikke kun når det gælder handelssamarbejdet, men også udviklingsbistanden. Det er fantastisk vigtigt, at Danmark bevarer sin frontløberposition med hensyn til ulandsbistanden. Alt for mange steder reduceres støtten til ulandene og bevillingerne fra de rige lande, og det er ikke rimeligt. Hele det internationale samfund har et klart ansvar over for klodens fattigste befolkninger.

Under samme overskrift, større retfærdighed og en holdbar udvikling, hører også gældsbyrdens nedtrapning. Gældsbyrden er jo et enormt problem for mange udviklingslande. Den økonomiske krise i 1980'erne fastlåste mange fattige lande i gæld, gælds fængsel og gælds fælder, og op gennem 1990'erne blev de højt forgældede lande simpelt hen tvunget i knæ af gældsbyrden. Mange i Folketinget husker måske, at vi derfor under Det Sociale Topmøde her i København tog de første vigtige skridt til nedtrapning af gælden for disse fattige samfund.

Med HIPC-initiativet tog det internationale samfund i 1996, året efter topmødet i København, et skridt i den rigtige retning. De fattigste lande fik eftergivet op imod halvdelen af deres gæld, afdragene faldt, og betydelige midler blev frigivet til sundhed, uddannelse og fattigdomsbekæmpelse i den tredje verden, helt centralt for at sikre en positiv udvikling i den globale økonomi. Men vi kan gøre endnu mere, og vi skal gøre mere. I 1999 udvidede vi kredsen af lande, der kan få gældslettelse, Danmark har altid gået forrest, når det drejer sig om gælds eftergivelse til de fattige samfund, det vil vi vedblive med, og det har udviklingsministeren da også allerede markeret.

Miljømæssigt skal vi sikre klimakonventionen og Kyotoprotokollens overlevelse, og vi skal i det hele taget tage aktiv del i verdenssamfundets forberedelser til topmødet i Sydafrika i september næste år, oven i købet under det vigtige danske EU-formandskab.

Lad mig slutte med nogle vigtige bemærkninger om respekt for menneskerettigheder og demokrati. Globaliseringen har haft den positive virkning, at forbryderiske regimer rundt om på kloden har meget sværere ved at undertrykke deres befolkninger bag ryggen på verdenssamfundet. Det kan ses, det opdages, og der iværksettes modforanstaltninger mange steder. Hi-

storien om Kosovo og Milosevic, der blev trængt tilbage, da han forsøgte at påbegynde en folkeudryddelse, er den nyeste historie fra vor del af verden.

For nylig læste jeg en artikel i Foreign Policy, som prøvede at opgøre, hvordan landene klarede sig i globaliseringens tidsalder, og det viser sig jo tydeligt, at Danmark står ganske pænt placeret og godt forberedt. Vi er et af de få lande, der har en ret ligelig indkomstfordeling, samtidig med at vi har en høj konkurrenceevne og en høj beskæftigelsesgrad.

Jeg mener, og jeg tror på, at en offensiv global dansk deltagelse med klare værdier, med klare strategier og med stor energi kan gøre en forskel, og jeg tror, det er vigtigt at diskutere emnet for dagens forespørgsel i den helhed, jeg her har tegnet op. Kapitalbevægelserne er en del af den globale udfordring, men også kun en del. Helheden er umådelig vigtig, den globale udfordring kræver internationale politiske svar og klare pejlemærker, og det kan vi give et bidrag til i dag.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Statsministeren sagde i sit indlæg, at jeg ville uddybe nogle ting om Valutafonden og andre internationale fora, og det vil jeg også meget gerne gøre. Men først vil jeg dog lige tillade mig at sige, at det er utrolig glædeligt, at demokratiet faktisk breder sig ud over verden, og med demokrati følger jo også en mere åben verden og dermed også en markedsøkonomi.

Det er vigtigt i den debat, der foregår internationalt, at gøre sig klart, at markedsøkonomien er et middel og er et grundlag for handel og samkvem over grænserne. Men der er ikke noget land, som forestiller sig, at der ikke er behov for at regulere markedsøkonomien, og derfor er utrolig mange kræfter rettet imod fælles internationale, for ikke at sige globale regelsæt for håndtering af den finansielle sektor. Man ved jo godt, at markedsøkonomien er god til at skabe f.eks. effektive lån og dermed også billigere finansieringsinvesteringer i produktionsapparater og arbejdspladser, og også udviklingslandene har meget stort behov for at få del i den globale investering.

Der er selvfølgelig negative konsekvenser, og dem har statsministeren peget på. Det, der foregår i disse år, er, at EU regulerer det finansielle marked, og Europaudvalget følger tæt med i det arbejde. Euroen er også efter regeringens opfattelse et muligt svar på nogle af de negative kræfter, som der kan opstå imellem valutaerne.

EU-ministrene har samarbejdssamtaler med ansøgerlandenes ministre om deres valutaregimer. Der er en fuldstændig klar erkendelse af, at valutaregimer må tilpasses det økonomiske fundament, man har i det enkelte land. Der er ikke en entydig sandhed med hensyn til, hvad det rigtige er; der er nogle sammenhænge, der skal være opfyldt. OECD arbejder meget intenst for at modvirke skadelig skattekonkurrence. Der kom en glimrende rapport i april 1998 om disse spørgsmål.

Der er ved at blive udarbejdet globale regler, der skal modvirke hvidvaskning. Der er noget, der hedder en Baselkomité om banktilsyn, og den Baselkomité har i september 1997 udarbejdet 25 grundlæggende principper for et effektivt banktilsyn. Disse principper skal Valutafonden tjekke at medlemslandene – og der er 182 medlemslande i Valutafonden – gennemfører.

På ASEM-mødet i januar måned i år, som foregik i Kobe, hvor EU-ministrene, økonomi- og finansministrene, havde møde med deres kolleger fra 10 asiatiske lande, havde alle landene tjekket, hvor mange af disse principper de havde fået gennemført på nuværende tidspunkt. Der er meget, meget stor opmærksomhed omkring at skabe den bedst mulige stabilitet omkring bl.a. den finansielle sektor.

Det, der sker, er jo, at Valutafonden bl.a. har appelleret til alle medlemslandene om, at de offentliggør den rådgivning og vurdering af landenes økonomier og den måde, de efterlever internationale standarder på. Det sker, og det er jo for at skabe større åbenhed og dermed også større stabilitet i det internationale økonomiske system.

Der er udarbejdet kodekser for en god praksis. Her er Danmark, helt uventet for økonomiministeren i øvrigt, blevet fremhævet som det bedste eksempel: Vi har den bedste gennemsigtighed i statsregnskabet og i vores finanslov, den måde, finansloven er struktureret og bygget op på.

Det er meget vigtigt, at der er gennemsigtighed på disse afgørende områder, for det bidrager også til, at man internationalt kan følge udviklingen i de enkelte lande og dermed også sikre sig, at der er grundlag for f.eks. den långivning, der gives i det pågældende land, eller om der skal særlig hjælp til.

Man udarbejder og forbedrer data til overvågningen, også omkring valutareservernes udvikling. Det er fuldstændig naturligt for et land som Danmark at offentliggøre den slags ting –

det er det ikke alle steder i verden – så det indgår.

Der er også lagt stor vægt på at forebygge kriser, bl.a. ved at Valutafonden kan tilbyde en række nye faciliteter, som er skabt af de 182 medlemslande gennem de seneste år for at kunne gå ind og forhindre, at eventuelle kriser breder sig ud over dér, hvor de er opstået, men også for at forebygge den slags kriser, og man arbejder for at sikre, at de private långivere er med i løsningen af de her kriser og ikke bare vælter det hele over på fællesskabet i kraft af Valutafonden, der skal gå ind og redde.

Endelig arbejdes der med regler for en velordnet liberalisering af kapitalbevægelser for udviklingslandene. Man er fuldstændig klar over, at man ikke bare kan liberalisere kapitalbevægelserne; der skal en særlig økonomisk udvikling til, inden det er klogt at gøre det. Derfor arbejdes der med regler for, hvordan man gør det gradvis, og hvad der skal til for at have mulighed for at være med og være en del af den åbne markedsøkonomi.

Samlet set er det vurderingen, sådan som jeg ser det, at der selvfølgelig er en lang række nye udfordringer og problemer, vi skal forholde os til, men vi har også utrolig gode muligheder for internationalt i disse år at skabe egentlige globale fælles regler på væsentlige områder, som gør, at vi kan have mere stabilitet, end vi har oplevet tidligere.

Der er også muligheder for, at vi netop får, kan man sige, bæredygtighedsudviklingen og kravene ind i den del af verdenssamfundet, som drejer sig om den finansielle sektor.

Forhandling

Jes Lunde (SF):

Jeg ville gerne sige tak for gode besvarelser fra regeringen. SF er helt enig i de overordnede linjer, der lå i svarene, både fra statsministeren og økonomiministeren, at sagens kerne er, at den fri markedsøkonomi giver os utrolig mange muligheder, men også en række risici for social nød, skævdeling af goderne, miljømæssige ødelæggelser, hvis ikke vi har nogle politiske svar.

I lang tid har der været en tendens i de regler, man har lavet internationalt, til at tro, at markedet klarer alt, og der er vel også stadig væk i det her Folketing partier, der tror, at markedet klarer alt – det kan være, vi hører noget til nogle af

dem senere i løbet af dagen – men sådan er det ikke.

Hvis man bare lader markedskræfterne rase fuldstændig frit, ved vi f.eks., at valutaspekulationen får en uhyggelig kraft, så stor en kraft, at det ikke er nok at beskytte sig ved at have en stærk økonomi.

Vi har i Danmark været ude for et angreb i 1998 fra den internationale valutaspekulation. Vi havde en stærk økonomi, der var orden i betalingsbalance, statsfinansier, inflation og det hele, og alligevel blev vi udsat for et angreb, der gjorde, at Danmarks Nationalbank var nødt til at sætte renten markant op til skade for alle borgere i Danmark, til skade for virksomhederne, som fik forringet deres konkurrenceevne, uden at Danmark på nogen måde var skyld i det.

Så det er ikke nok bare at have en stærk økonomi. Selvfølgelig skal vi fortsætte med at beskytte os ved at have det, men det er ikke nogen garanti. Det er også nødvendigt at have politiske svar, og her er jeg helt enig i statsministerens formulering, at det selvfølgelig kræver globale svar at kigge på den her slags ting.

Når så stærk en økonomi som Danmarks kan blive udsat for angreb, er det selvfølgelig endnu værre, hvis man har en svag økonomi, og der er altså mange lande i den fattige del af verden, som slet ikke kan holde til sådan et regime, hvor der er så store skvulp, hvor virksomhederne kan blive væltet over ende, hvor landenes økonomier kan blive væltet over ende.

Vi er meget glade for i SF, at vi kan mærke i øjeblikket, at pendulet er ved at svinge den anden vej. Hvor det har været helt ude i den yderstilling, hvor de ledende politikere globalt troede, at markedet klarer alt, er markedet nu ved at svinge den anden vej; der er nu ved at være en stigende erkendelse af, at der er brug for politiske svar. Vi har set det i indtil flere parlamenter, som har vedtaget positive erklæringer på det her område, vi har set det med ATTAC-bevægelsen, vi har set det med FN, som er i gang med at undersøge bl.a. Tobin-skatten.

Tobin-skatten er jo et af de forslag, der har været oppe, et forslag, som vi i SF har været meget interesseret i, og som vi også tidligere har fremsat et par beslutningsforslag om, fordi det er et forslag, der lægger op til, at man indfører en afgift på valutatransaktioner, en afgift, der er så beskeden, at den ikke betyder noget for dem, der bare skal have finansieret en almindelig handel, men den betyder meget for dem, der har

transaktioner med voldsomt store beløb, fordi de er ude i et spekulativt øjemed, og på den måde kan den bidrage til at nedbringe spekulationen, samtidig med at den kan give et provenu til at finansiere de mægtig store sociale opgaver, der er på globalt plan.

Men det er som sagt kun én af mulighederne. I SF er vi helt klart åbne over for også at bruge andre virkemidler. Økonomiministeren har redegjort for nogle af dem, der arbejdes med i øjeblikket. Vi synes, det er yderst positivt, at det arbejde er i gang, og at der er så meget fremdrift i det.

Vi er glade for de svar, vi har fået fra regeringens side, og jeg håber også, at debatten her i dag kan ende med, at vi konstaterer, at der er et flertal her i Folketinget, som er enige om, at der er behov for større international aktion på de her områder både for at forebygge fattigdom, miljøproblemer og de ting, der kan følge af valuta-spekulation.

Jeg skal derfor på vegne af SF, Socialdemokratiet, CD, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at den globale frie markedsøkonomi og den moderne teknologi giver mulighed for fortsat udvikling og velfærd i verden, men at disse fænomener samtidig stiller det internationale samfund over for nye udfordringer for at undgå social nød, miljømæssige ødelæggelser og en skævdeling af goderne i verden.

Folketinget opfordrer derfor regeringen til i alle relevante internationale fora at arbejde for politiske aftaler, der kan

- skabe bedre vilkår for de fattigste, bl.a. gennem koordinerede bilaterale og multilaterale gældslettelser,
- skabe forpligtende miljømæssige og sociale fremskridt og
- medvirke til at dæmpe store udsving på de finansielle markeder, som i visse situationer kan medføre kortfristede risici og skabe problemer for enkeltlande.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 88).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg vil da gerne spørge forespørgeren, hvad der egentlig er galt med valutaspekulation eller spekulation i det hele taget. Jeg går ikke ud fra, at forespørgeren eller nogen SF'ere går ind for at købe hus, når det er dyrest. Jeg går ikke ud fra, at man går rundt i supermarkeder som SF'er og kigger på de dårligste varer til de højeste priser. Vi er alle spekulanter på varemarkedet, på arbejdsmarkedet, hvor vi prøver på at få nogle spændende job til de højst mulige lønninger. Det er spekulation hele vejen. Og valutaspekulation er da gavnligt. Jeg kan ikke se andet, end at det er gavnligt.

Må jeg spørge forespørgeren, hvad der lå i, at den valutakrise, som han sagde, vi havde i 1998, var skadelig for dansk økonomi? Jeg fulgte nøje med som uddannet nationaløkonom, og jeg opdagede ikke, den var skadelig for dansk økonomi. Det var en spekulation – den var ubegrundet – mod kronen. Vi måtte hæve renten et kort stykke tid og bruge godt af valutabeholdningen; det er det, vi har den til. Pengene er vendt tilbage igen; det gør de altid. Renteforhøjelsen var ikke så langvarig, at den overhovedet bredte sig til den reelle økonomi: Der var ikke en kat, der blev arbejdsløs, der var ingen investeringer, der blev indstillet, og arbejdsløsheden fortsatte gennem 1998 med at falde kraftigt. Det var en krise for 200 mennesker i Danmark i den finansielle verden. Den ramte overhovedet ikke dansk økonomi.

Valutaspekulation er ikke noget problem for et land, der har orden i økonomien, og det har Danmark.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg vil godt spørge hr. Jes Lunde, hvordan han har tænkt sig at man skal kunne vurdere forskellen på, hvad det er for nogle transaktioner, om det er på varehandel, eller om det er på de finansielle markeder. Hvordan forestiller hr. Jes Lunde sig det?

Jeg vil også gerne høre, om hr. Jes Lunde kan bekræfte, at man i 1970'erne, hvor man jo havde masser af kapitalrestriktioner, bevægelsesrestriktioner, også havde masser af valutakriser. Kan hr. Jes Lunde bekræfte, at siden Bretton Woods-systemet brød sammen i 1970'erne, er handelen – og det er ganske rigtigt – steget med 150 pct., og volatiliteten pr. omsat dollar er mere end halveret, netop fordi markederne er blevet

mere likvide, netop fordi markederne er blevet mere frie? Kan hr. Jes Lunde bekræfte det?

Keld Albrechtsen (EL):

Vi har i Enhedslisten endnu ikke gjort op med os selv, om vi kan stemme for det forslag, som hr. Jes Lunde fremsatte på vegne af regeringen og andre partier. Vi synes umiddelbart, der er for meget kapitalisme og markedsøkonomi og for lidt handling i forslaget. Det vil jeg egentlig godt bede hr. Jes Lunde uddybe.

For at få et mere klart forslag skal jeg på Enhedslistens vegne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget udtrykker sin bekymring over de tilbagevendende finansielle kriser, opfordres regeringen til i alle relevante internationale fora – at arbejde for større stabilitet i det internationale finansielle system gennem en mekanisme, f.eks. en Tobin-skat, som kan begrænse skadevirkningerne fra valutaspekulation, – at arbejde for et moratorium for finansielle liberaliseringer, herunder også i EU, – at afvise at give Den Internationale Valutafond yderligere mandat til at kræve finansielle liberaliseringer af medlemslandene, – at støtte indsatsen i FN-systemet for at analysere det finansielle system og udarbejde forslag til reformer og – at søge allierede blandt udviklede og mindre udviklede lande i arbejdet for reformer af det internationale finansielle system.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 89).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herfter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Jeg har et spørgsmål til hr. Jes Lunde, som er nødvendigt at få afklaret her fra starten af: Når hr. Jes Lunde på vegne af SF går herop og i rosende vendinger omtaler ATTAC-bevægelsen, er det så, fordi SF støtter op om de meget volde-lige aktioner, ATTAC gennemfører rundt omkring i verden?

Og spørgsmål nr. 2: Når hr. Jes Lunde går herop og roser regeringen for besvarelsen, hvor både statsministeren og økonomiministeren me-

get korrekt har værnet om arbejdet i WTO, IMF, OECD osv., lige præcis alle de organisationer, som ATTAC-bevægelsen tager afstand fra og prøver at forhindre i at holde møder, så er mit spørgsmål til hr. Jes Lunde: Er SF også enig med ATTAC-bevægelsen i, at vi skal have nedlagt WTO, at vi skal have nedlagt OECD, at vi skal have nedlagt IMF osv.? For det er altså de budskaber, som hr. Jes Lunde bliver slået i hartkorn med, når han fra talerstolen taler positivt om ATTAC-bevægelsen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Frank Dahlgaard kan ikke forstå, at valuta-spekulation kan være skadeligt. Det kan det da så sandelig. Hvis man kommer ud for den situation som land, at nationalbanken er nødt til at hæve renten væsentligt og gøre det i lange perioder for at forsvare valutaen, så er det noget, der giver et problem for erhvervslivet.

Det er rigtigt, at vi klarede krisen hurtigt i 1998 i Danmark. Det er jeg enig i, og det er jeg glad for at vi gjorde, og det gjorde vi selvfølgelig, fordi vi har så robust en økonomi, men derfra og så til at gøre det til noget, der kun var et problem for 200 mennesker i den finansielle sektor, er der et stykke.

Jeg kan oplyse, at hr. Frank Dahlgaard som nationaløkonom også må kigge en lille smule på mikroøkonomien, og der var det sådan, at renteforhøjelsen var en realitet for virksomhederne. Jeg kan fortælle, at i min virksomhed gav det f.eks. en øget renteudgift i en periode. Sådan var det bare. Så det er ikke kun 200 mennesker i den finansielle sektor; det breder sig helt ud til landmænd Lunde i Nordjylland. Så jo, valutaspekulation er skadelig og skaber problemer for virksomhederne.

Hr. Rohde spurgte, om det var muligt at skelne imellem, hvornår man spekulerede, og hvornår det bare var valuta, der skulle finansiere omsætning af varer. Det tror jeg bestemt ikke. Det gør jeg mig ikke nogen forestillinger om. Jeg har heller ikke hørt nogen foreslå typer af måder at regulere tingene på, hvor man skulle kunne skelne.

Ideen i det forslag, der er udviklet af nobelpristageren James Tobin, er, at man lægger en meget beskeden afgift på al valutatransaktion, og den er så lille, at den ikke betyder noget for dem, der kun skal have finansieret en handel, men den betyder meget for dem, der handler enorme summer hundrede syvogtyve gange i

løbet af en dag for at hente spekulative gevinster. Det er hele tricket i den model.

Hr. Keld Albrechtsen mente, at der var for meget kapitalisme og for lidt handling i vores vedtagelsesforslag. Forslaget refererer jo til verden, som den er – ganske enkelt. Det tager udgangspunkt i verden, som den er, og som verden fungerer. Og så noterer vi os, at det giver nogle muligheder, men det giver også en række problemer, og man er nødt til at have øjnene åbne for de problemer for at kunne etablere en politisk handling.

Så ved hr. Albrechtsen godt, at vi i SF er parate til mere politisk handling. Vi har her i Folketinget fremsat et par beslutningsforslag om Tobin-skat, der har været til behandling tidligere. Det, vi prøver nu, er at samle et bredere felt af partier, at samle et flertal bag en større åbenhed over for handling på det her område. Det er det, der ligger i vedtagelsesforslaget, og det håber jeg Enhedslisten også vil støtte.

Til sidst skal jeg sige til hr. Kim Behnke, at SF ikke støtter vold som politisk virkemiddel; vi tager afstand fra det. Jeg er også vidende om, at den danske ATTAC-bevægelse har lagt klar afstand til det, og at de siger, de ikke ønsker at bruge de midler.

Hr. Kim Behnke ved også udmærket fra mange debatter, vi har haft her i Folketinget, at SF arbejder helt konstruktivt for at give regeringen mandat til at skabe globale fremskridt blandt andet på WTO-topmøder osv., og det vil vi fortsætte med.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Nu fornemmede jeg alligevel, at der blev trukket lidt i land fra hr. Jes Lundes side med hensyn til den forfærdelige valutakrise, som ramte Danmark i 1998. Af hensyn til referatet må jeg sige, at jeg er stærkt sarkastisk her.

Kan hr. Jes Lunde bekræfte, at Danmark i 1998 producerede, eksporterede, investerede og skabte job som bare pokker, og at det overhovedet ikke kan ses i nogen statistikker, at der var en kortvarig valutakrise, som var interessant, den var ikke engang et problem, den var interessant for nogle få hundrede folk i den finansielle sektor?

Det er muligt, at der var nogle landmænd, der havde variable lån, der en kort overgang mærkede, at renteudgiften voksede lidt, men det var ikke noget, der ramte investeringerne, produktionen og salget nævneværdigt. Så denne her for-

færdelige krise, som gjorde et voldsomt indhug i valutabeholdningen – det er det, vi har den for, pengene vender tilbage – var ikke spor forfærdelig. Hr. Mortensen og fru Hansen ude i det virkelige samfund anede ikke, at der var nogen krise.

Kan hr. Jes Lunde til sidst bekræfte, at de, der spekulerede kortvarigt mod den stærke danske økonomi og den danske krone, tabte, og at spekulanterne har lært noget dér? De kan bare komme igen, så taber de penge, og så kommer de nok ikke igen.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Når vi nu er inde på Tobin-skatten, synes jeg, det er vigtigt at få et svar på, hvad det er, man egentlig vil med Tobin-skatten, om man vil have den som en valutarestriktion, eller om man vil have den som en skattekilde. For man er nødt til at skelne i den sammenhæng. Det vil jeg meget gerne høre om.

Så vil jeg også gerne vide, hvad der konkret indholdsmæssigt ligger i den pind i det her forslag til vedtagelse, som siger, at man skal »medvirke til at dæmpe store udsving på de finansielle markeder, som i visse situationer kan medføre kortfristede risici og skabe problemer for enkeltlande.« Hvad er det konkret, man har af ideer dér? Hvad er indholdet fra SF's side?

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi i Venstre synes, at spekulationer er noget positivt, og en Tobin-skat må vi kraftigt tage afstand fra.

Jeg skal derfor på vegne af Venstre, De Konservative, hr. Frank Dahlgaard og hr. Kim Behnke fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget tager økonomiministerens svar på spørgsmål nr. S 1408 den 15. september 1998 og bekræftelse den 14. marts 2001 om restriktioner på valutaspækulation gennem en Tobin-skat til efterretning og konstaterer,

- at en skat eller omsætningsafgift på kortsigtede kapitalbevægelser kunne fungere i teorien, men ikke i praksis,
- at instrumentet ville ramme alle transaktioner, f.eks. også dem, som følger af almindelig varehandel, hvorved det internationale økonomiske samkvem mindskes og der ville opstå forvriddinger ligesom ved en told, hvilket ville føre til et velfærdstab,

- at der vil opstå »frihavne«, medmindre instrumentet bliver globalt, hvilket er urealistisk,
- at de finansielle markeder meget let ville kunne udvikle nye instrumenter, som omgår skatten eller afgiften, og
- at niveauet for afgiften eller skatten skulle være meget højt, hvis det i en krisesituation skulle begrænse kapitalstrømmene nævneværdigt.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 90).

Det er stort set en afskrift af økonomiministerens besvarelse til Folketinget, og den er hermed fremlagt til vedtagelse.

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herafter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Jeg vil da gerne kvittere for, at hr. Jes Lunde på vegne af SF tager afstand fra de metoder, ATTAC-bevægelsen benytter sig af. At der er enkeltmedlemmer af ATTAC-bevægelsen i Danmark, der også tager afstand fra de voldelige metoder, forhindrer jo ikke den kendsgerning, at danske medlemmer af ATTAC-bevægelsen deltager i de voldelige aktiviteter, og at hele organisationer – f.eks. Rød Ungdom og sådan nogle – også i deres aktiviteter på dansk jord rask væk smadrer butikker, banker osv., når de mener, det tjener et formål. Så tak for, at SF har taget afstand fra de ting.

Så tog SF også afstand fra væsentlige punkter af ATTAC's program, nemlig hele spørgsmålet om, hvorvidt man skal have meldt f.eks. Danmark ud af OECD, IMF, WTO osv.

Mit spørgsmål til hr. Jes Lunde er: Hvad er der så egentlig tilbage? Hvad er grunden til, at SF føler sig kaldet til netop under debatten i dag at nævne ATTAC-bevægelsen, medmindre hr. Jes Lunde vil ride på to heste og både tage afstand fra den og alligevel sørge for at holde god kontakt til de marxistiske brødre i ATTAC-bevægelsen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Frank Dahlgaard vil meget gerne gøre det til, at jeg havde sagt, at vi var udsat for en forfærdelig valutakrise i Danmark i 1998. Det har jeg

ikke sagt. Det er noget, hr. Frank Dahlgaard selv har opfundet, men det er selvfølgelig også en måde at debattere på: tage modstanderens synspunkt, forvrænge det voldsomt og så sige: Det er da tosset. Og det er det jo.

Jeg sagde, at Danmark var udsat for et angreb; på trods af at vi havde en bomstærk økonomi, var der alligevel et angreb på den danske krone. Og det var et angreb, der, selv om det lykkedes os hurtigt at tilbagevise det, alligevel nåede at få konsekvenser for de danske virksomheder ved en rentestigning, og ikke kun for nogle få tilfældige landmænd, der havde variable lån; det ramte bredt i hele erhvervslivet.

Jeg er sikker på, at hr. Frank Dahlgaard vil kunne huske – ellers kan jeg genopfriske hukommelsen – at B&O's direktør var ude i Børsen og var voldsomt bekymret over den udvikling og følte det dybt frustrerende, at han som direktør for en virksomhed, der producerede og handlede internationalt, skulle rammes af sådan nogle skvulp med store konsekvenser for virksomheden, hvis ikke det hurtigt blev overstået. Det gjorde det lykkeligvis, men historien viste, at vi kan blive udsat for den slags angreb.

Derfor har også vi i Danmark en interesse – på egne vegne, men især på svagere økonomiers vegne – i at medvirke til mere fair regler internationalt.

Hr. Rohde spurgte til Tobin-skatten og spurgte, om det var en restriktion, eller om det var en skattekilde, for det var vigtigt at skelne. Nu er det mest for Venstre, det er vigtigt at skelne, tror jeg, for Venstre har for tiden et eller andet religiøst med skat; har jeg forstået, noget, som giver dem voldsomme problemer; og som gør det umuligt for dem at indgå en aftale selv vedrørende energipolitikken, som de i øvrigt synes er fornuftig, men det må de jo sejle med. Jeg har ikke noget behov for at skelne.

Ideen med Tobin-skatten er, at den kan virke både som en restriktion og som en kilde, der kan finansiere gode aktiviteter under FN. Men lad os lige repetere en gang mere, at det vedtagelsesforslag, vi har lavet her – det spurgte hr. Rohde også til – åbner for en diskussion af flere forskellige virkemidler. Vi har ikke bundet os til, at det er Tobin-skatten. Vi synes i SF, den er en glimrende idé og god at undersøge om man kan komme til at arbejde med, men der findes også andre virkemidler, og det er vi også åbne over for.

Til hr. Kim Behnke skal jeg sige til sidst, at jeg har ikke taget afstand fra ATTAC's metoder, for

mig bekendt har ATTAC taget afstand fra de mennesker, som har været voldelige i forbindelse med de her topmøder. I hvert fald siger den danske ATTAC-bevægelse: Det er ikke ATTAC; det er tilløbere udefra, som vi ikke har nogen mulighed for at kontrollere. Og den danske ATTAC siger: Vi ønsker ikke at bruge vold som politisk virkemiddel. Og det er det, jeg tager til efterretning.

I øvrigt har ATTAC masser af andre gode punkter på dagsordenen, f.eks. gældslettelse for ulandene, som hr. Kim Behnke også vil kunne genfinde i det vedtagelsesforslag, der ligger her i dag.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Hr. Jes Lunde bliver ved med sin valutakrise og sagde her sidst, at historien viser, at vi kan blive udsat for den slags angreb. Nej, det gør historien vel ikke. I 1990'erne, hvor der har været orden i dansk økonomi, for der blev ryddet op under Henning Christophersen og Poul Schlüter i 1980'erne, og Poul Nyrup Rasmussen-regeringerne har i alle hovedtræk videreført den fornuftige økonomiske politik, har der ikke været langvarige angreb. Det var jo tilbage i 1970'erne under den der vanvittige devalueringspolitik, hvor det hele var inflation og gældsætning. Men sådan var det ikke i 1990'erne, hvor der ikke har været nogen som helst langvarige angreb på den danske krone. De har været kortvarige, og de er blevet opfanget med lidt rentestigning i en kort periode og lidt brug af valutabeholdningen, der så er vendt hjem.

Jeg må spørge hr. Jes Lunde: Var der dårlige regnskaber for B&O eller andre virksomheder specielt i 1998? Jeg mener ikke at kunne huske det. Steg arbejdsløsheden i 1998? Jeg mener ikke at kunne huske det. Tallene viser, at den faldt. Stoppede investeringerne i 1998 i Danmark? Nej, det gjorde de ikke, de steg og de steg; det gik helt fint, der var ingen krise.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Nu er det såmænd ikke kun mig, der mener, at man er nødt til at skelne i denne her sammenhæng. Det er der faktisk mange økonomer der har erklæret sig enige i.

Så må jeg jo spørge hr. Jes Lunde: Mener hr. Jes Lunde virkelig, at en Tobin-skat ville have kunnet afværge kriserne i Asien, i Sverige, i Fin-

land, i Italien, senest i Tyrkiet? Mener hr. Jes Lunde virkelig det?

Er sandheden ikke snarere den, at ved at lave valutarestriktioner eller putte en skat på, så man gør markedet mindre likvidt, bliver der færre handler, og jo færre handler der er, jo større er risikoen for store kursudsving, således at netop hedgefonde, f.eks. George Soros, med en enkelt handel vil kunne påvirke valutakurserne, hvormod han ikke kan det, så længe handlerne er så store, og likviditeten er stor på markedet.

Hvor meget kommer der så i kassen? Ja, det er jo også et væsentligt spørgsmål. Det kan jeg se at jeg ikke kan nå nu, men det skal jeg vende tilbage til senere. Men hvad er hr. Jes Lundes vurdering af, hvad der kan komme i kassen på sådan en Tobin-skat?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Ja, hr. Frank Dahlgaard ville meget gerne være uenig med mig om, hvad der skete i 1998, og det kan vi da så også godt konstruere, hvis det skal være sådan. Jeg tror ikke, vi er så uenige.

Dansk økonomi var grundlæggende stærk, og derfor var vi i stand til forholdsvis hurtigt at afvise det angreb, der kom. Men angrebet kom. Angrebet havde konsekvenser for erhvervsvirksomhederne i kraft af øgede udgifter til finansiering. Sådan var det bare. Og har man så en situation, hvor ens økonomi er knap så stærk, så betyder de her valutaangreb endnu mere, så kan det få konsekvenser for de langsigtede investeringer, så kan de give fyringer, så kan de give arbejdsløshed, så kan de give social nød. Og det er det, vi ser rundt omkring i verden.

Det er derfor, der er behov for politisk at spørge: Er det nu også det bedste regime af alle tænkelige? Kunne vi ikke tænke os også at overveje muligheder for, at demokratierne kunne værne sig imod, at det var valutaspekulanterne, der lige præcis skulle bestemme? Hvorfor er det dem, der skal bestemme konjunkturerne? Hvorfor skal vi ikke have mulighed for politisk at holde en indflydelse på det? Det synes jeg er det relevante modspørgsmål.

Hr. Rohde spurgte så til Tobin-skatten, og hr. Rohde har det standpunkt, at hvis man indfører en Tobin-skat, så kommer der færre handler. Helt enig. Hr. Rohde har videre det standpunkt, at når der kommer færre handler, så kommer der større valutaudsving. Helt uenig.

Hvis der kommer færre handler, så øger det jo lige præcis demokratiernes mulighed for at spil-

le med på klaveret. Så betyder det meget mere, at Nationalbanken, at de fælles reservebanker har en mulighed for at spille på markedet. Så har de mulighed for at afværge kriser ved at gå ud og købe eller sælge, alt efter hvad der nu er brug for.

Det er den styrke, som centralbankerne har, der er blevet undermineret af, at handlerne er kommet op i et fuldstændig vanvittigt leje. Vi ønsker at give centralbankerne en øget styrke tilbage, fordi vi tror på, at det er mere fair, at det er demokratierne, der har fingeren på pulsen, når der skal lægges konjunkturer i verden, frem for at det kun er markedet.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jan Petersen som ordfører.

Jan Petersen (S):

Jeg vil gerne takke SF for at have rejst den her forespørgsel, og jeg skal også indledningsvis sige, at jeg er enig i de betragtninger, som statsministeren gjorde om globalisering, og de mere specifikke synspunkter, som økonomiministeren gjorde gældende, for så vidt angår selve den snævre del af forespørgslen, nemlig hvad valutaspekulation er. Selvfølgelig skal jeg for god ordens skyld også sige, at vi stemmer for det forslag til vedtagelse, som vi selv er medforlagsstillere til.

Globalisering er ikke noget nyt fænomen i den internationale udvikling, men vi ser nogle nye træk i de her år. Handel og investeringer på tværs af grænserne er i kraftig vækst, og nye teknologier, især inden for kommunikation, efterlader os med gennemgribende ændringer i internationale relationer. Tænk blot på Internet og mobiltelefoner.

Det er da også ved hjælp af de nye muligheder, vi ser fornyet engagement på tværs af grænserne i forholdet mellem ilande og ulande. Folkelige organisationer er aktive og drøfter på tværs af grænserne og mødes på tværs af grænserne for at drøfte de nye forhold.

Vi så også i forbindelse med det sociale topmøde, at der var en livlig aktivitet blandt de folkelige organisationer. Uden det samspil mellem demokratisk valgte og folkelige organisationer og egentlige aktører på markedet fungerer samfundet ikke dynamisk.

Men det er ikke alene en økonomisk forespørgsel. Jeg synes, det var fortrinligt, at besvarelsen også var rettet mod politiske, sociale, kul-

turelle og miljømæssige spørgsmål, for det er jo integrerede dele i det hele.

Vi ser det som en fordel for menneskeheden, at der handles mere, og at der investeres mere på tværs af grænserne. Det giver mulighed for bedre og mere udvikling, hvis det sker bæredygtigt, og det giver mulighed for social velfærd, hvis vi vil det. Men der er også risiko – og det er derfor, vi skal ville det – for, at de rige lande og de fattige lande udvikler sig i hver sin retning. At det kun er de rige, der får adgang til fremskridtene, mens de fattige lande halter bagefter og bliver ofre, fordi de står svagt over for globale markeds kræfter, der ikke er tæmmede på nogen måde.

Når vi derfor i Danmark har indrettet os med en markedsøkonomi, der på mange måder er begrænset af de hensyn, som det kræver for mennesker, altså at vi i dette land gerne skulle have mennesker først, ja, så får det også et logisk svar i forhold til, hvad vi må kræve på vores regionale plan i Europa, og hvad det kræver på det globale plan. Og det er i det perspektiv, vi også godt vil se denne forespørgsel, for når en sommerfugl i Peking basker med vingerne, så skaber det svingninger, der kan forplante sig til en orkan i Caribien, som Tor Nørretranders skrev i »Mærk verden«. Og sådan er det egentlig også med hensyn til en række af de spændinger, der opstår i verden om sociale forhold og velfærdsmæssige formål. De kan udløse folkevandringer, de udløser også forskellige ting, der også kommer til at påvirke, måske beskedent, men måske mere.

Derfor er Socialdemokratiets to mål med det, vi skal diskutere i dag, at få formindsket uligheden mellem rige og fattige lande og få drøftet, hvordan vi kan få ressourcer frem til det.

Der er ingen tvivl om, at øget bistand er et af svarene, og der har Danmark ikke nogen grund til at være floy, tværtimod. Det er der måske til gengæld partier herinde, der jo som et af de centrale budskaber til verdens fattige mener, at de skal have endnu færre overførsler fra os, der har. Jeg skal sige, at der er brug for mere, og der er brug for flere midler ført over til udvikling fra mange andre lande. Det vil hjælpe betragteligt på de problemer, vi har i denne verden udviklingsmæssigt.

Derudover er der brug for, vi får spilleregler på det globale marked, sådan at de ikke bare er på vores nationale, men på vores globale markeder.

Jeg synes, at regeringen har svaret ambitiøst og realistisk på én gang. Det er, hvad vi kan se, der er anvendeligt og tilgængeligt for os nu, og derfor får man heller ikke mig til konkret at tage stilling og for så vidt heller ikke til at tage afstand fra forskellige teoretiske modeller, der er i omløb. Lad dem blive undersøgt, lad dem blive afdækket, så kan vi tage stilling til dem, når de er håndfaste.

Det virker ikke realistisk i øjeblikket at gå ind i den slags specifikke diskussioner, men det, at der er behov for at reducere spekulation i valuta i det omfang, det er med til at kunne forhindre lande i at udvikle sig ordentligt eller begrænse dem i deres udvikling, fordi man leger med dem på markedet, ja, der er vi nødt til at være lidt præcise. Vi vil jo ikke selv finde os i, at der er nogen, der spekulativt angriber os, men at tro, at der er lette metoder til at få det forhindret, vil være naivt.

Jeg synes, regeringen har givet det svar, som man kan formulere på nuværende tidspunkt, og sluttelig vil jeg sige, at det er klart, at den åbne, globale økonomi gør, at vi har med hinanden at gøre, og at det også betyder, at vi må finde fælles svar på det globale niveau.

Demokratiet kan ikke nøjes nu med at fungere nationalt. Vi er nødt til lade demokratiet arbejde ind i det internationale organ og dér skabe fælles spilleregler, for ellers er det ikke mennesker først, så er det markedet først, og sådan må det ikke blive.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, tre korte bemærkninger: Hr. Keld Albrechtsen, hr. Kim Behnke og hr. Jens Rohde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, nu indledes det forslag til vedtagelse, som hr. Jan Petersen er medforlagsstiller til, jo med en beklagelig og i hvert fald forvrøvet formulering om global, fri markedsøkonomi. Det gør jo ikke det hele nemmere, men så er der en formulering til sidst, som jeg desværre forstod, at hr. Jan Petersen ikke var indstillet på at uddybe betydningen af, men jeg bliver ikke desto mindre nødt til at spørge: Hvad betyder det, dette med at medvirke til at dæmpe store udsving på det finansielle marked?

Vi har jo i Enhedslisten det princip, at hvis der er tale om en forbedring, selv en lille forbedring af den danske politik, så stemmer vi for den,

men det forudsætter, at hr. Jan Petersen vil komme med en lille smule uddybning.

Det er ikke et kardinalpunkt for Enhedslisten, at det skal hedde en Tobin-skat, men jeg går ud fra, at der ligger i den sætning – det håber jeg i hvert fald – at der skal være en mekanisme, der straffer spekulanterne, dvs. en eller anden form for afgift, som straffer spekulanterne. Og hvis vi kan få det bekræftet, så vil Enhedslisten stemme for forslaget, selv om det, som jeg nævnte, indledes på en lidt beklagelig måde.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Jeg har to spørgsmål til hr. Jan Petersen. Det første drejer sig om at mindske ulighederne mellem rige og fattige.

Statsministeren var inde på, at noget af det, vi skal gøre, er, at vi skal stille krav om miljø, arbejdsmiljø, forbrugerbeskyttelse osv.

Mit spørgsmål til hr. Jan Petersen er: Hvis man stiller disse krav, som kan være nok så relevante i forhold til f.eks. en EU-økonomi eller en USA-økonomi, til meget spinkle ulandsøkonomier, er der så ikke en risiko for, at vi simpelt hen er med til at forhindre dem i overhovedet at blive spillere på det internationale marked, fordi vi stiller nogle krav, som det er urealistisk for dem at opfylde, men som det er realistisk nok for os i vores trykke verden at leve op til?

Og det andet spørgsmål drejer sig så om disse reguleringer af spekulanterne. Mener hr. Jan Petersen, at det vil være foreneligt med EU-retten, hvis der indføres en eller flere forskellige afgifter eller reguleringer af spekulative aktiviteter?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jamen, jeg er jo lige så interesseret i at høre, hvad der ligger i den pind i forslaget til vedtagelse om at medvirke til at dæmpe store udsving på de finansielle markeder, som i visse situationer kan medføre kortfristede risici og skabe problemer for enkeltlande.

Hvad er det, Socialdemokratiet vil her? Hvad er det, regeringen vil? Hvad er det konkrete indhold i det?

Det er vi nødt til at have afklaret, før vi kan få en afklaring af, om vi eventuelt senere på dagen vil kunne stemme for det forslag, som regeringspartierne her er kommet med.

Så nævner hr. Jan Petersen, at der er brug for at få formindsket ulighederne. Ja, det er korrekt.

Men sjovt nok hører jeg ikke ét eneste ord om frihandel.

Kan hr. Jan Petersen ikke bekræfte, at forudsætningen for, at vi overhovedet får skabt et fundament for at få gjort noget ved ulighederne, er, at vi øger frihandelen? Ikke at frihandel løser alle problemer, men at det er fundamentet for, at vi overhovedet får gjort noget ved ulighederne.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg er ikke enig med hr. Kim Behnke i, at det, at der indarbejdes spilleregler i WTO-aftaler, f.eks. for så vidt angår arbejdstagerrettigheder, behøver at være nogen forhindring for, at ulandene kan blive integreret i den globale økonomi. Tværtimod betragter jeg det som en af de dynamikker eller en af de dynamoer, der kan lægges ind i det.

Så vil jeg sige noget om, hvordan den tredje pind skal forstås: Jo, den skal forstås sådan, altså den socialdemokratiske forståelse af den er sådan, at regeringen skal deltage i det arbejde, der går på at stabilisere valutamarkederne, fordi det giver en mere stabil basis for den internationale økonomi. Og jeg synes faktisk, at økonomiministeren gjorde sig umage med at beskrive, hvad det var, regeringen lagde i det, og det var det, jeg gav min opbakning til, og deri finder jeg den tolkning, som er i forslaget.

Men den indebærer ikke for Socialdemokratiets vedkommende, at der ikke kan dukke andet op, som kunne være spændende for regeringen at deltage i. Det vil jeg bare ikke binde mig til for øjeblikket, fordi jeg ikke kender konsekvenserne af den, og derfor har jeg heller ikke specifikt nævnt Tobin-skatten i mit indlæg. Der er både den ene og den anden retning på den sag. Jeg har ikke nævnt det specifikt, for jeg mener ikke, vi er i stand til at tage stilling til positive elementer i det.

Hvorvidt de negative elementer er til stede, ja, det er jo der, hvor der er blevet ophævet brøleforbud i Venstre, så nu kan man brøle løs på noget, som ikke engang er foreslået – i hvert fald ikke af mig.

Må jeg så sige, at jeg har nævnt frihandel. Jeg kunne godt have brugt ordet, der er ikke nogen ideologisk begrænsning i ordet frihandel. Jeg nævnte, at der bliver handlet og investeret mere på tværs af grænserne, og deri lå også en tilkendegivelse af, at det er en del af vores udviklingsbegreb, at frihandel hjælper, frihandel er en del af det.

Men det indlæg, jeg jo holdt, indeholdt så en beklagelse af, at der er partier i dette land, der mener, at et af de vigtigste signaler, de kan afgive til verdens fattigste lande, er, at de bistandsmidler, vi overfører, skal reduceres, og at man formentlig ikke engang kan mande sig op til at bede andre om at øge deres bistand. Men det kan man jo siden hen svare på.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning.
Hr. Kim Behnke og hr. Jens Rohde og fru Gitte Seeberg. Vi tage lige fire, og så får hr. Jan Petersen lidt længere taletid.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, nu står hr. Jan Petersen jo i den situation, at han med sine svar for så vidt kan afgøre, om det skal være hr. Rohde eller mig, der kan få mulighed for at stemme for regeringens forslag. For det afhænger af svaret fra hr. Jan Petersens side på det spørgsmål, som vi for så vidt er fælles om at stille, nemlig: Hvad betyder den sidste pind i forslaget?

Jeg tror nok, vi har håb om et svar, der falder stik modsat ud, men det er jo dér, vi er inde ved sagens kerne. Altså jeg lagde jo mærke til ordet afvente, og det er det værste ord, man kan bruge i denne her sag. Der er ikke noget at vente på.

Vi er nøjsomme i Enhedslisten. Vi kan godt være med til, at man begynder med mindre skridt, men vi er ikke tilbøjelige til at afvente. Vi må i gang.

Så jeg håber, hr. Jan Petersen kan give en lille smule fremdrift, så er vi med.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Nu har formanden oven i købet bevilget hr. Jan Petersen ekstra taletid i den næste besvarelse, så der er en forventning eller en forhåbning om at få svar på spørgsmålene.

Spørgsmål nr. 1: Når Socialdemokratiet ønsker en eller anden form for regulering af spekulationsgevinster, men ikke lige vil bruge ordet Tobin-skat, så lader vi være med at bruge ordet Tobin-skat, men en regulering af spekulationsgevinster på valutamarkederne, er mit spørgsmål: Er det Socialdemokratiets opfattelse, at det er foreneligt med EU-retten at indføre en sådan regulering, uanset om den så formelt kommer til at hedde Tobin-skat eller ej?

Og spørgsmål nr. 2: Er hr. Jan Petersen, Socialdemokratiet, ikke enig med mig i, at det allerbedste, der er sket på det amerikanske kontinent, er NAFTA-aftalen, som selvstændigt har været med til at løfte Mexico og de fattige i Mexico op, og at det, der nu sker, hvor resten af Sydamerika ønsker at blive en del af NAFTA-aftalen, vil være en global gave til det kontinent, der vil være langt større end sniksnak om fagforeningsregler, når man eksporterer varer?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jamen jeg står så i en situation, hvor jeg kan sige, at vi må vurdere, om det svar, vi fik på, hvad der ligger i den tredje pind, er at sælge elastik i metermål. Det må vi jo så prøve at se om det er, for det har vi ikke nogen intentioner om at stemme for.

Jeg synes, det er interessant. Altså hr. Jan Petersen siger, at det vil være useriøst at komme med nogle besvarelser og vurderinger af forskellige modeller, der er ved at blive undersøgt.

Tobin-skatten f.eks. er jo ikke noget nyt. Den er blevet undersøgt og undersøgt og undersøgt; der er adskillige analyser. Senest er der kommet en fra den finske regering her i februar måned, som konkluderer, at beskatning af valutahandel ikke duer, det vil fordyre ganske fornuftige kortsigtede finansielle transaktioner i forbindelse med udenrigshandel, det vil ikke hindre spekulation mod en valuta, og det vil ikke give nævneværdige indtægter, fordi skattegrundlaget bliver mindre.

Den finske rapport konstaterer, at valutakursernes volatilitet ikke har noget at gøre med den store mængde af valuta, der handles. Stor handel er tegn på et marked, der er likvidt, der udjævner kortsigtede variationer i priserne. Likvide markeder gør det muligt at gennemføre meget store transaktioner, uden at det påvirker valutakurserne.

Er hr. Jan Petersen enig i den konklusion fra den finske regering?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Ja, umiddelbart synes Det Konservative Folkeparti også, at det forslag til vedtagelse, som regeringspartierne og SF har fremsat, ikke ser så slemt ud.

Men det er klart, at det også er den tredje pind, som vi hæfter os ved her, og derfor er jeg nødt til at spørge direkte, om den tredje pind

f.eks. kunne indbefatte en Tobin-skat. Eller lad mig spørge på en anden måde: Deler Socialdemokratiet økonomiministerens opfattelse af Tobin-skatten?

Økonomiministeren har jo pure afvist en sådan skat. Deler Socialdemokratiet økonomiministerens opfattelse? Der skal bare svares ja eller nej på spørgsmålet.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jan Petersen, 3 minutter.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg er ikke uenig med økonomiministeren i den konkrete vurdering af Tobin-skatten her og nu. Jeg er i øvrigt også enig med den tidligere socialdemokratiske finansminister i denne sag, men derfra og til at udelukke, at der f.eks. kan komme et resultat af, hvad FN's generalsekretær har sat i gang omkring afdækning af nye finansielle kilder til finansiering af ulandenes forhold, er der jo et stykke.

Jeg vil gerne afvente, hvad der sker dér. Der er fremdrift i den pind i forslaget til vedtagelse, og det er bl.a. med henvisning til det, der er sat i gang under FN's generalsekretær, som jo er en opfølgning på det sociale topmøde.

Så vil jeg sige, at der i statsministerens besvarelse faktisk var en række fortolkningsbidrag til at få dokumenteret, at der er fremdrift bag den sætning i vedtagelsesforslaget. Der arbejdes i IMF; der henviste jeg til, hvad økonomiministeren sagde.

Der er også spørgsmålet om de syv største økonomier i verden, som har en kreds af eksperter, der prøver at se på og forbedre tilsynet med såkaldte hedgefonds, og vi arbejder med spørgsmålet om at bekæmpe hvidvask af penge og skattely. På den måde har vi også den grænseoverskridende grådighed på dagsordenen. Jeg citerer stort set fra, hvad statsministeren sagde.

Der er også en række andre ting, som blev nævnt dér, og jeg mener, at der er passende fortolkningsbidrag til, at der er fremdrift i det, regeringen eller i hvert fald Socialdemokratiet og for den sags skyld også regeringen, som jeg jo i den forstand fortolker her, ønsker at give tilslutning til. Vi udelukker heller ikke, at der kan dukke noget nyt op, men vi vil gerne se det mere konkret, inden vi giver et konkret løfte om, at det vil vi også gøre.

Det var, hvad der blev tid til nu.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Keld Albrechtsen og hr. Jens Rohde og nu også ... undskyld, økonomiministeren, det havde jeg glemt. Ja, det er menneskeligt at fejle.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Ja, jeg synes, det måske var på sin plads, at jeg lige bidrog lidt, for jeg står jo også bag forslaget til vedtagelse her, og måske kunne jeg give et uddybende svar på pind tre.

Der er en række forhold, der er nye, og som forandrer det grundlag, som noget af diskussionen her foregår på.

For det første er man i verdenssamfundet enig om, at man ikke bare kan lade et land overgå til fri kapitalbevægelser. Det går ikke. Der skal institutioner til, bl.a. finansielle institutioner. Der skal et rimeligt grundlag for landets økonomiske situation til. Derfor arbejder man med regler for, hvordan man gradvis beskytter sit marked i starten. Det er meget interessant. Det vil forandre mange ting.

Dernæst arbejder man – og man har allerede i dag faciliteter i Valutafonden – som et land, der har sammenhæng mellem sin valutakurs og sin økonomiske situation, og som kan blive truet af at blive ramt af en dominoeffekt fra et krisested. Sådan et land vil blive beskyttet af Valutafonden, fordi man kan trække på Valutafondens særlige faciliteter, som svarer til det, vi kan gøre i Danmark ved at trække på ECB's valutareserver, og alene sådan en ting vil medvirke til at dæmpe disse forskellige ulykker, som vi snakker om.

Endelig arbejder man med at få de private långivere og investorer til at være medansvarlige.

For år tilbage var det jo sådan, at hvis der opstod en krise og Valutafonden måtte gå ind og finansiere et land, hvem drog så nytte af det? Det gjorde de private investorer eller dem, som nogle her i ordførerkredsen kalder spekulanter, forstået som nogle negative nogle, og det er jo ikke rimeligt, at de, der låner og investerer, ikke også har et medansvar for den investering og det lån, de giver.

Derfor er der allerede redskaber, og nogle er på vej, til at løse den opgave, der hedder at dæmpe store udsving på de finansielle markeder, og jeg skulle hilse og sige, at det jo sker, uanset hvilken regering der sidder i Danmark, hvis Venstre og De Konservative forstod dét.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Ja. Hr. Keld Albrechtsen og hr. Kim Behnke og hr. Jens Rohde for korte bemærkninger, og det er den tredje og sidste for alle tres vedkommende til den nuværende ordfører.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, det var jo godt nok, at økonomiministerens om ikke støttede et moratorium for liberaliseringer af kapitalbevægelser, som Enhedslisten har foreslået, så dog et nedsat tempo i forhold til ulandene.

Men ministerens svar kunne desværre samtidig tolkes sådan, at den tredje pind i forslaget til vedtagelse ikke handler om Tobin-skatten. Ministeren sagde det ikke på den måde. Nu spiller jeg lidt djævelens advokat, men sådan kunne det desværre også tolkes.

Derfor bliver jeg nødt til at gentage mit spørgsmål til hr. Jan Petersen, for der er det der forfærdelige ord afvente. Kunne hr. Jan Petersen ikke erstatte ordet afvente, som jo også indgik i statsministerens svar, med ordet påvirke? Kunne vi ikke være enige om, at den danske opgave er ikke er at afvente, men at den danske opgave er at påvirke?

Det er utrolig vigtigt for Enhedslisten at være med, hvis der kan skabes noget, som bærer fremad, men det er selvfølgelig også vigtigt for Enhedslisten ikke at være med til at tage ansvaret for noget, som i realiteten kun er en blåstempling af den globale, frie såkaldte markedsøkonomi.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Nu må jeg simpelt hen have et svar fra hr. Jan Petersen. Mener hr. Jan Petersen, Socialdemokratiet, at det er foreneligt med EU-retten at indføre reguleringer af spekulationer på valutamarkedet? Det kan der svares ja eller nej på. Det tager ikke lang tid for hr. Jan Petersen at svare ja eller nej.

Det andet drejer sig så om selve spekulationsbegrebet. Hvis jeg går ud fra, at hr. Jan Petersen og f.eks. SiD-medlemmer af en pensionskasse f.eks. har det krav til deres pensionskasse, at når året er omme, så er der et klækkeligt overskud, og at forrentningen har været positiv og ikke negativ, så kræver det altså, at de, der sidder, undskyld, og handler på vegne af den pensionskas-

se, tænker sig om, at de spekulerer over tingene, inden de går ud og køber og sælger obligationer, valuta, aktier, og hvor de nu ellers har placeret deres penge.

Så er hr. Jan Petersen ikke enig med mig i, at det faktisk er klogt, at man spekulerer og tænker over tingene, så man opnår en forrentning af sine penge og ikke et tab?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jamen hvis hr. Jan Petersen kan bekræfte, at det, der ligger i den tredje pind, er det, som økonomiministerens har været oppe og sige her, så har vi ingen problemer med det. Det er helt fint.

Men grunden til, at vi er nødt til at spørge Socialdemokratiet, er jo, at vi har set statsministeren flirte med Tobin-skatten, og at adskillige af Socialdemokratiets medlemmer i dagspressen har været ude at sige, at vi i Venstre ikke har nogen social indignation, fordi vi ikke støtter Tobin-skatten osv. Vi er nødt til at have at vide: Hvad ligger der i det?

Derfor må jeg bede hr. Jan Petersen om at komme med et klart svar på, om det er afgrænset til det, som økonomiministerens her har sagt.

Så taler hr. Jan Petersen om den grænseoverskridende grådighed, og så kommer ellers sandheden, nemlig at det her jo kunne være en fin skattekilde. Og så er det, jeg vil spørge: Hvad kommer der i kassen? Ja, effekten af skat gør markederne mindre likvide og transaktionskostningerne større. Derfor vil transaktioner foregå inden for hovedvalutaer som euro, dollar og yen gennem overførsler fra f.eks. datterselskaber i forskellige lande.

Nogle lande vil ikke være med, og det betyder så en skatteunddragelse, og det og andre faktorer, ja, det er der faktisk nogle folk i Nationalbanken, der har regnet på. Og de mener, at det vil give et provenu på omkring 30 mia. dollar, og de penge skulle jo så gå til de fattige lande, fint nok. Men en reduktion af valutatransaktionerne giver samtidig disse lande vanskeligere adgang til hård valuta, som er en afgørende betingelse for finansiering af økonomisk udvikling i mange fattige lande og mellemkomstlande. Man føjer altså blot spot til skade.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jan Petersen, og derefter ser det ud til at blive hr. Jens Rohde som ordfører.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Hr. Keld Albrechtsen ville have mig til at sige, at pind tre også dækker Tobin-skatten. Og så skulle jeg i stedet for at afvente, hvad der blev af-dækket, påvirke.

Jeg går ud fra, at de elementer, som økonomi-ministeren og statsministeren har fremlagt, er nogle, der også er udtryk for, at vi ønsker at påvirke. Men at tage stilling konkret til, hvilket be-stemt tema vi ønsker at påvirke, hvad det ender med af konkrete forslag som f.eks. den nok så bekendte Tobin-skat, dér vil jeg nok have lov til at vente. Jeg vil ikke deltage i det dér liberale brølekor, som hr. Jens Rohde tilhører, hvor man afviser alt på forhånd.

Jeg er enig i, at der er en række problemer i de forslag, der har været på bordet indtil nu. Men jeg vil sige, at når FN's generalsekretær igang-sætter en analyse af, at vi skal have nye kilder til finansiering af udviklingen i fremtiden, når det franske finansministerium også siger, at der er et problem, og når en række andre anerkendte in-ternationale debattører siger: Her har vi et pro-blem – og det er også de valutariske transaktio-ner, jeg taler om – så vil det være naturligt for mig som socialdemokrat, at jeg i en sådan pind siger: Godt, den indeholder også en påvirkning.

I mit indlæg lagde jeg faktisk en påvirkning. I det er det også mit fortolkningsbidrag til ved-tagelsen, at der er brug for noget, for en af de gode ting, der er til debat, er netop, at der skal skaffes flere ressourcer til overførsler til ulande-ne, nye kilder til finansiering af udviklingen. Jeg håber, jeg med det har svaret hr. Keld Albrecht-sen tilfredsstillende.

Så har hr. Kim Behnke formentlig ret i, at det ikke er foreneligt med EU-retten. Jeg har ikke undersøgt det selv, men formentlig er det kor-rekt. Nu er det jo ikke sådan, at EU er et fæno-men, man ikke kan lave om på. Det har vi jo set flere gange, og der er ganske mange også lidt indviklede procedurer for det, for det kan jo så laves om. Såfremt der måtte ligge et eller andet internationalt, som de europæiske lande forplig-tet sig til, og som vi har påvirket os til, vil det være naturligt at skabe grundlaget for at ændre det i EU. Men hr. Kim Behnke har formentlig ret i, at det ikke er foreneligt.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jens Rohde som ordfører.

Jens Rohde (V):

Jamen så kunne vi da i hvert fald få konstateret, at der er forskellige fortolkninger af den pind 3 i vedtagelsen, når hr. Jan Petersen står og taler om nye kilder til finansiering. Og så må vi sige, at så medvirker vi ikke og stemmer derfor i Venstre imod den vedtagelse, som kommer, for vi vil ikke medvirke til at sælge elastik i metermål på den måde.

Se, som det er enhver bekendt, ligger det mig meget fjernt at provokere, men jeg vil nu godt begynde med at takke spekulanterne. De er nemlig rent faktisk danskernes sikkerhed for, at regeringen holder sig bare sådan nogenlunde på sporet i den økonomiske politik, også selv om der er valgkamp i luften, og selv om regeringens parlamentariske grundlag måske kunne friste regeringen til at føre en uansvarlig politik.

Man kan nemlig sammenligne spekulanterne med den lille dreng i historien om kejserens nye klæder. Spekulanten er ham, der først får øje på, at den politiske magthaver ikke har noget tøj på. Spekulanten er ham, der først opdager, når et lands økonomiske politik er ved at køre af spo-ret.

Hvis et lands politikere fører en uholdbar økonomisk politik, bliver landet straffet af de økonomiske naturlove. Det ved spekulanterne, og derfor reagerer de som nogle af de første og sender dermed et klart signal til resten af verden om, at der er noget galt. Det signal er ganske sundt, for det er i sidste ende borgerens værn mod enhver uansvarlig politikere.

For hvad er valutaspekulation? I virkelighe-den er det jo ikke andet end handel. Valuta er en vare på lige fod med sko, håndklæder, is og alle mulige andre varer, som vi benytter os af i det daglige. Der er nogle, som køber for så at sælge det videre til en højere pris. Og det er en helt nat-URLIG del af markedsmekanismen.

Hvad er markedet så? Det er jo hr. Keld Al-brechtsen, og det er hr. Jes Lunde, det er statsmi-nisteren, det er hr. og fru Jensen, og det er mig. Vi handler alle sammen og træffer igennem vo-res handel en lang række valg om, hvad vi mener er godt for os, og hvad vi mener, det er rig-tigt at støtte. Det er faktisk yderst demokratisk. I hvert fald langt mere demokratisk end de for-søg, der i verdenshistorien er gjort for gennem politisk regulering at fastholde magten hos de få. Den mest effektive stemmeseddel er jo egent-URLIG muligheden for at stemme med fødderne.

På valutamarkedet er vi alle aktører. Det er ikke bare stenrige mænd i store BMW'er, sådan

som man gerne vil have det til at se ud. Alle har i dag en pensionsopsparing. Den vil vi gerne have et ordentligt afkast af. Derfor forventer vi, at pensionskasserne spekulerer. Det giver os en højere pension. Vores nationalbank spekulerer. Det giver en vis stabilitet. Vores egne pengeinstitutter spekulerer, og det er med til at holde priser for serviceydelser og lån nede. Vi nyder med andre ord alle sammen godt af spekulationen.

Forskellen på valutamarkedet og andre markeder er, at valutamarkedet typisk er mere frit. Det er ikke så reguleret gennem skatter og afgifter. Det synes vi faktisk i Venstre er en temmelig god ting. Fordelen er nemlig, at markedet på den måde opnår den maksimale likviditet, altså en maksimal pengebeholdning.

Spekulation er netop årsagen til, at markedet er likvidt. Likviditeten er af afgørende betydning for, at kursudsving ikke bliver større end nødvendigt. Hvis man vil minimere kursudsving, skal man derfor sikre den optimale likviditet. Omfattende spekulation er et sundhedstegn, der også sikrer, at store fonde ikke kan påvirke kurser gennem en enkelt handel.

En Tobin-skat vil gøre det stik modsatte. En Tobin-skat vil trække likviditet ud af markedet, og det indebærer risici for større kursudsving, og så får man den stik modsatte effekt end den, som modstanderne af spekulation ønsker.

Det, der er brug for, er hverken restriktioner eller skatter. Lad mig nævne nogle ting, som der er brug for i de sårbare lande:

Det er fornuftige regler for bankerne, effektiv bekæmpelse af den sammenspisthed og korrupcion, som fremmer tåbelige investeringer i de nye økonomier, udvikling af et finansielt system, som sikrer, at de, der påtager sig risiko, også bærer konsekvenserne i en krisesituation. Det indebærer bl.a., at der skal udvikles aktiemarkeder i de nye økonomier, og det vil reducere sårbarheden i det finansielle system, fordi virksomheder kan udskifte lån med en anden finansiering. Dermed kan de mindske deres afhængighed af kortsigtet import af udenlandsk kapital.

Men først og fremmest er der brug for fornuftige regeringer. De mest uansvarlige spekulanter, som markedet kender, er vel egentlig politikerne. Det er dem, der kan spekulere i de lette løsninger, det er dem, der spekulerer i, at man kan undgå at se de økonomiske naturlove i øjnene.

Derfor er det i virkeligheden i det politiske system, at kimen til langt de fleste kriser ligger. Og det er dér, vi skal have sat indsatsen ind.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jes Lunde for en kort bemærkning, og det samme gælder hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Selve ideen i den politiske debat er jo, at vi skal dele os efter anskuelser, og det synes jeg hr. Rohde har givet et fint bidrag til her i dag.

Jeg vil bare spørge, om Venstre vil gøre os andre den glæde, når man nu begynder at trykke valgplakater – og jeg har forstået, at man er i gang – så at producere en, også med et billede af hr. Rohde, hvorunder der står: Spekulation er dejligt. Sådan en ser jeg meget gerne fra Venstre i lygtepælene i den kommende valgkamp.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Venstre har jo meldt meget klart ud, hvor partiet ser sine kernevælgere ved det kommende folketingsvalg. Det er blandt valutaspekulanterne. Venstre er valutaspekulanternes parti. Det er jo en klar melding. Det er ikke sikkert, at det er vejen frem til de store stemmetal, men det vil tiden jo vise. Men det er da i hvert fald en klar melding.

Jeg synes, det var ærgerligt, at hr. Jens Rohde ikke var med Folketingets Europaudvalg i Ankara og der så virkningen af det system, som hr. Jens Rohde kalder så frygtelig demokratisk, denne globale markedsøkonomi. Man ser, hvordan valutaspekulanterne i løbet af få timer kan knække et lands økonomi ved at forringe værdien af den tyrkiske valuta med vistnok 30 pct. eller 40 pct.

Nu mener hr. Jens Rohde, at vi alle sammen har en pensionsopsparing. Jeg tror, hr. Jens Rohde skulle gå lidt rundt på gaderne i Ankara og spørge, hvor mange pensionsopsparinger der er dér.

Jeg tror, hr. Jens Rohde trænger til nogle studieophold rundtomkring i verden for ligesom at se, hvordan den real stuff ser ud, når man møder det på gaden.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, det er med at holde masken. Jeg går ud fra, at hr. Jens Rohde vil svare.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg kan i hvert fald fortælle hr. Keld Albrechtsen, at jeg var en af dem, der rejste meget i de østeuropæiske lande før Murens fald. Der fik jeg da i hvert tilfælde syn for sagn om, hvad det var for nogle systemer, som man bekendte sig til på venstrefløjen herhjemme, og hvilken glæde og hvilken velfærd og hvilken miljørigtighed der var, og hvor pragtfuldt man havde det i de østeuropæiske regimer. Dejligt, virkelig smukt.

Nej, den går ikke, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen.

Hvad angår krisen i Tyrkiet, har jeg et citat fra Information den 21. april. Og der står, at det netop er »regeringens manglende handlekraft, der har eskaleret krisen, som begyndte i november sidste år, hvor 11 banker blev sat under statsadministration på grund af omfattende korrupsion og misbrug af statsmidler. Det fik udenlandske investorer til at trække sig, og Istanbul Stock Exchange mistede 70 procent af sin værdi på kort tid. I februar gik det helt galt. Tre store statsbanker, der hver især blev kontrolleret af et af de tre koalitionspartier, kom ud med katastroferegnskaber, hvoraf det fremgik, at regeringens venner og familiemedlemmer havde drænet bankerne for penge. Tyrkiets afholdte præsident Ahmed Necdet Sezer beskyldte korporligt ministerpræsident Ecevit for at være medskyldig i korrupsion ved at kyle et eksemplar af forfatningen mod ham. På en nat blev liraens værdi næsten halveret, og Tyrkiet måtte opgive det tre år lange IMF-program efter 15 måneder og devaluere liraen med 30 procent.«

Men det var et symptom på korrupsion og magtmisbrug og meget andet, og det er jo det, det handler om. Spekulation er jo ikke noget, der fremkaldes af sig selv. Det er et symptom på dårlige økonomier. At lægge en skat på det her, svarer til at lægge en skat på det at gå ud og ind af huse. Hvis et hus brænder, så må man ikke trække sig ud, for så lægger man en skat på det. Men det vil valutamarkedene være fuldstændig ligeglade med, for de skal nok trække sig ud, når det går galt.

Med hensyn til den plakat kunne jeg da overveje at trykke den selv, men hvis hr. Jes Lunde syntes, at den kunne være en god idé, så tager jeg gerne imod sådan en plakat, og jeg skal gerne hænge den op.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal medgive hr. Rohde, at forholdene i det tyrkiske bankvæsen ikke just var opmuntrende at læse om. Men spørgsmålet er jo: Hvad kan man betegne som en demokratisk løsning i sådan en situation, som Tyrkiet står i? Er dén, som hr. Rohde foreskriver, en demokratisk løsning? Hvis et lands ledelse har forkludret tingene, så sætter valutaspekulanterne ind, så knækker de valutaen, så kaster de landets fattige befolkning ud i håbløs arbejdsløshed. Så stiller de krav om privatisering og enorme nedskæringer af den offentlige økonomi fra IMF's og Verdensbankens side. Det er det system, hr. Jens Rohde synes er så fantastisk demokratisk.

Jeg kan oplyse hr. Jens Rohde om, at den almindelige tyrkiske befolkning ikke synes, at det er nogen speciel demokratisk løsning. De vil faktisk hellere have en Tobin-skat og andre foranstaltninger, der kunne beskytte dem imod den situation, som de nu er blevet bragt ud i.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

I sit forsvar for det at spekulere sagde hr. Rohde, at spekulation aldrig opstår af sig selv. Det skyldes altid svage økonomier. Sikke da noget eventyrligt vås.

I 1998 blev den danske krone angrebet af international spekulation. Vi havde en bomstærk økonomi. Heldigvis indebar det, at spekulanterne fik bank. I løbet af kort tid tabte de en forfærdelig masse penge, og det gør, at de forhåbentlig ikke angriber os igen foreløbig. Men det er da et godt eksempel på, at spekulation sagtens kan opstå af sig selv.

Der er nogle, der finder ud af: Hov! Kunne vi ikke overveje at angribe den danske krone. Og så håber de på, at der er mange nok, der løber med. At der kommer sådan en lemmingeffekt, hvor der er stor nok kapital bag, til at man kan vælte den danske nationalbank.

Det har ikke noget at gøre med, at den danske økonomi var svag, for det var den ikke, den var stærk. Men der er bare nogle, der begynder at spekulere i håbet om, at de kan blive mange nok og kan vælte og kan vinde. Det tjener intet fornuftigt formål. Det har kun skadevirkninger. Og hvis det var lykkedes for dem, hvis de var blevet mange nok, hvis det var blevet en lang krise for Danmark, så havde de givet arbejdsløshed og nød i Danmark.

Men hr. Rohde ville sikkert have stået frem på alle landets talerstole og sagt: Hvor er det herligt det her. Lad os få flere valgplakater, der roser spekulatationen.

Velbekomme!

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Jeg vil gerne høre hr. Rohde, om ikke det er rigtigt forstået, at hvis man indførte sådan en Tobin-skat, så ville den ikke være nogen forsikring mod politisk dumhed, som f.eks. da Boris Jeltsin som sædvanlig stangberuset stillede sig op i russisk fjernsyn og erklærede, at den russiske rubel aldrig ville blive devalueret. Og dagen efter reagerede markederne naturligvis i et sådant omfang, så man var nødt til at devaluere rublen. Det var altså en politisk dumhed, og det forsikrer en Tobin-skat vel ikke imod?

Eller det, vi oplevede i Sydøstasien, hvor der var en oppumpet økonomi, og hvor man havde overbelånt og overbelånt og overbelånt. Hvis man havde haft en Tobin-skat, ville det så kunne have resulteret i, at en overbelånt og usund økonomi kunne have fortsat til skade for de borgere, der bor i de pågældende lande?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg kan sige til alle tre spørgere, at en Tobin-skat under ingen omstændigheder vil afhjælpe de her problemer. Det mener jeg simpelt hen er en illusion. Tværtimod vil jeg fastholde, at man risikerer større kursudsving ved at fjerne noget af likviditeten i markedet. Under alle omstændigheder vil investorerne altid trække sig ud, hvis der er krise i et land.

Spekulation er jo et udtryk for tillid eller mangel på tillid til det politiske system. Spekulation ser på, hvorvidt det politiske system fører en ordentlig og anstændig politik, og om man kan løse de udfordringer, man står over for. Det er spekulation.

Krisen i f.eks. Asien var aldrig blevet løst med en Tobin-skat, kan jeg også sige til hr. Keld Albrechtsen. Det tror jeg simpelt hen ikke på. Syd-korea har jo restriktioner på kapitalbevægelse. De blev også ramt af krisen i Asien på trods af restriktioner.

Hvad skete der i Chile? Chile har fra 1991 til 1998 haft restriktioner på import af kapital, men opgav i 1998 disse restriktioner, fordi der kom for lidt kapital ind i landet. Det var det, der skete

i Chile, oven i købet i kølvandet på krisen i Asien, og det er vel en tanke værd.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil da gerne gøre et sidste forsøg på at udvikle hr. Rohdes forståelse af verden. Spekulation behøver ikke kun at være et spørgsmål om tillid eller ikketillid. Spekulation kan også være en koordineret aktion i et forsøg på at knække en valuta, hvor man siger: Bare vi bliver mange nok, så går det her. Det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt vi har tillid til det britiske pund eller ikke har tillid til det. Det er et spørgsmål om, hvorvidt vi kan skabe en bølge, der gør, at der er nok, der ruller med, så vi vinder over den nationale bank. Og gør vi det, er kassen scoret. Så det har ikke noget med tillid og ikketillid at gøre. Det er bare spekulation. En spekulativ boble kan opstå når som helst, og den kan have kolossale skadevirkninger.

Hvis økonomien er stærk nok, og hvis det lykkes os at lave et effektivt forsvar, så er det spekulanterne, der taber penge. Jeg håber, at det bliver sådan hver gang, der er nogle, som forsøger sig mod den danske krone. Det tror jeg vi er fælles om at håbe. Men der er en risiko for, at der engang imellem er lande, der bliver rendt over ende, fordi spekulanterne får lavet en bølge, der er så stærk, at den nationale bank i et land ikke kan magte den. Det er trist, for så er det spekulanterne, der tjener pengene og kassen, og så er det arbejdsløshed, der er konsekvensen.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jens Rohde, og derefter ser det ud til, at vi kan gå tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er klart, at man oplever den slags mere eller mindre koordinerede forsøg. Der er også altid krusninger på overfladen. Men netop derfor er det jo også så vigtigt med en sund økonomi.

Og har man en sund økonomi, og forholder man sig fornuftigt, så er det jo netop, at disse spekulanter, der forsøger det her, får bank, for markedet er så stort, at der altid er nogle, der er klar til at vade den anden vej. Det er fordelene ved, at der er så mange transaktioner, som der er, og at handelen er så stor. Der er altid nok til at gå den anden vej, hvis det er sådan, at det ikke er på realøkonomisk grundlag. Det er fordelene.

Derfor har vi også set mange af disse hedgefonde, der har fået drænet deres økonomier, og mange af dem er jo i de senere år, når de har forsøgt på den slags spekulationer, ganske enkelt blevet lukket. Det er, fordi der er tilpas mange på markedet til at vade den anden vej, og det er vigtigt.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Nej, hr. Lunde har haft ordet tre gange, så det bliver fru Gitte Seeberg som ordfører.

Gitte Seeberg (KF):

Der er mange måder, man kan standse international valutaspekulation på. Et nærliggende eksempel for SF ville have været, om man havde begyndt her på vores eget kontinent. Hvis SF for alvor havde haft ønske om at yde en indsats, burde man have stemt ja til det mest omfattende projekt vendt mod valutaspekulation, der til dags dato har set dagens lys i Europa, nemlig den fælles mønt.

Om 8 måneder går 12 europæiske lande sammen om at skabe en fælles valuta til erstatning for deres 12 nationale valutaer. Den indre spekulation mellem disse landes valutaer ophører dermed definitivt. Her kunne SF have ydet sit bidrag mod valutaspekulation, der ville have gjort en forskel, men andre interesser forhindrede åbenbart SF i at mande sig op til at gøre noget ved problemet, idet jeg ikke går ud fra, at SF har fortrudt sin beslutning om sit nej til euroen i september måned.

Det er i øvrigt en stor og udbredt misforståelse, at valutaspekulation alene er noget, der foregår mellem finansfolk og banker. Det er usikre økonomiske og politiske forhold i de enkelte lande, der overhovedet muliggør valutaspekulation. Desværre er mange lande gennem historien selv gået i spidsen. Det gælder, når regeringerne nedskriver egen valuta, for så er det i virkeligheden valutaspekulation. Men man kalder det bare devaluering, når det er en regering, som gør det.

Det glæder mig, at SF nu ser virkeligheden i øjnene. Der findes ingen globale patentløsninger, men vi kan gennem vores medlemskab af internationale organisationer påvirke beslutningsprocessen til gavn for de svageste lande via vores medlemskab af f.eks. WTO, OECD, Valutafonden og andre internationale fora.

Jeg erklærer mig herved helt enig med økonomiministeren i det, hun sagde i sit indlæg.

Ved at åbne op for den frie handel verden over, gavner man alle lande, men især de fattigste, som i dag lider under urimelige handelshindringer. SF, andre partier og organisationer, f.eks. ATTAC, er fortalere for den såkaldte Tobin-skat, som jo også allerede har været diskuteret her i Folketinget i dag. Det er en skat på finansielle transaktioner hele verden over.

Verden er ulige, og man kunne selvfølgelig derfor også som SF fristes af denne idé på grund af det misforhold, der er mellem os, der har, og alle dem, som ikke har. Men vi tror ikke på, at det er løsningen med sådan en skat. Det er ikke, fordi vi er fundamentalistiske, men vi tror simpelt hen ikke på forslaget.

Hvordan skulle det nogen sinde kunne lykkes at få alle lande med på en sådan idé om en skat på 5 promille af alle transaktioner. Der vil altid være et land, et andet land, som vil kunne se sin fordel i at bryde fællesskabet.

Men lad os nu antage, at det alligevel kunne lade sig gøre, selv om f.eks. vores egen økonomi omgående skød forslaget ned, da hun havde fået det forelagt: Hvem skulle egentlig bestemme over pengene? Hvad skulle de gå til? Skulle det være et sammenrend fra yderfløjene i både dansk politik og fra andre lande, som lider af forskrækkelse over internationaliseringen og samhandelen.

Vi tror ikke på Tobin-skatten, og derfor kan vi selvfølgelig heller ikke støtte den. Vi tror, at frihandel er vejen frem. Vi tror ikke, at toldmure og skatter er vejen frem for at løse de problemer, verden står over for. Det er vigtigere at arbejde for at bryde toldmure og handelshindringer ned frem for at finde på nye instrumenter. Det har vi fra konservativ side sagt længe. Vi vil arbejde for at nedbryde disse toldmure og arbejde i international sammenhæng for, at ulandene bl.a. kan få fri adgang til vore markeder. Det er det, der er vejen frem.

Der er fremsat tre forslag til vedtagelse. Men det er klart, at vi selvfølgelig kan støtte det, som vi er medforslagsstillere til. Vi kan ikke støtte hr. Keld Albrechtsens forslag til vedtagelse, og jeg vil sige, at jeg selv i virkeligheden har set positivt på det forslag til vedtagelse, der er fremsat af regeringen og SF, men jeg må også sige, at jeg ikke synes, vi har fået nogle klare tilsagn her fra Folketingets talerstol fra den socialdemokratiske ordfører om den tredje pind, som har været diskuteret.

På baggrund heraf kan vi ikke støtte regeringens og SF's forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan bekræfte fru Gitte Seebergs formodning om, at vi ikke har fortrudt det, vi agiterede for i folkeafstemningskampagnen i september. Vi synes, det var godt, at danskerne ønskede at bevare situationen som nu.

Der er bare en ting, jeg ikke forstår. Hvis det nu er sådan, at spekulanter, som hr. Rohde også formulerede det, altid er samfundsgavnligge mennesker, og det kun er godt, hvad de gør, og at det er sundt for økonomien osv. osv., hvorfor var det så, at vi overhovedet skulle ind i ØMU'en?

Var det ikke en hovedargumentation fra borgerlig side, at vi skulle beskytte os imod valutaspekulation? Og det hænger jo ingen steder sammen, hvis spekulanterne kun altid er de der rare, flinke mennesker, som hjælper til for at få samfundsøkonomien til at fungere.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg synes nu, at hr. Jes Lunde skulle gå på talerstolen for at bede om kommentarer til mit indlæg og ikke til Venstres ordførers.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kristian Thulesen Dahl som ordfører.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi synes i Dansk Folkeparti, det er fint, at vi får rejst en debat som den, vi har her i dag, og at SF har taget initiativ til den. Det gør vi, fordi vi gerne vil medgive, at der er nogle forhold omkring international valutaspekulation og globalisering, som må give anledning til bekymring og derfor også debat her i Folketinget.

Det første, vi må gøre, er naturligvis at identificere problemerne og problemets omfang, og det, vi må sige i den forbindelse, er, at globaliseringen har skabt en situation, hvor et par hundrede milliardærer ejer mere end halvdelen af verdens befolkning tilsammen.

De 3 rigeste ejer mere end de 37 fattigste landes bruttonationalprodukt i alt, og hvor vi derfor har en situation, hvor vi stille og roligt er i gang med at skabe en ny form for enevælde, hvor ganske få personer sidder og regerer over ganske, ganske mange midler og også i nogle situationer på bekostning af mange.

Valutaspekulation kan jo inddeles både i en valutaspekulation, som er grundlæggende sund, og en valutaspekulation, som er grundlæggende

skadelig, og man kan sige, at under debatten i dag har vi jo indtil nu fået karakteriseret yderpunkterne. Der er jo både en valutaspekulation, som ganske rigtigt er med til at sikre, at landene holdes på et økonomisk ret spor, og at landenes regeringer og parlamenter har en motivation til hele tiden at sørge for, at man har en grundlæggende sund økonomi, og så er der en valutaspekulation, som når op i nogle transaktionsstørrelser, der er fuldstændig ufattelige, og som ikke har til hensigt at vurdere på baggrund af, om et land har en god eller en usund økonomi, men alene har sin baggrund i, at kan man tjene en lille bitte marginal, hver gang man handler, og kan man handle mange gange nok, så kan man tjene penge på det.

Det er også derfor, at vi i de lande, der har en grundlæggende sund økonomi, har kunnet se, at valutaspekulation har kunnet afvises rimelig smertefrit, og at vi i andre situationer har set, at valutaspekulation har væltet valutaer af pinden.

En del af globaliseringen er også den fusionsbølge, som er sket, og som man i virkeligheden også må tage med ind i billedet. Vi har en bekymring over, at der er stadig større dele af Danmarks infrastruktur, som er på udenlandske hænder. Vi har en bekymring over, at udenlandske virksomheder i stigende omfang opkøber vitale dele i Danmark.

Man kan sige, at man på kort sigt jo kan have det synspunkt, også i forbindelse med den seneste bankovertagelse, som en svensk bank har gjort i Danmark, at det er godt for aktionærerne, som får en stor overpris i forhold til en aktuel kurs. Men på lang sigt forekommer de her opkøb jo kun i de tilfælde, hvor udenlandske investorer føler, at de kan tjene penge og dermed hale penge ud af landet. Det er noget, man også må tage med i betragtning.

Når så de her problemer er identificeret og vi har fået set, hvor de reelle problemer er, og hvor der ikke er problemer i forhold til valutatransaktioner og opkøbsbølger, kan man diskutere, hvad svaret skal være. Der skal vi blankt erkende fra Dansk Folkepartis side, at vi ikke har nogen universal løsning. Der er nogle svar og muligheder, som blaftrer i teorien, og vi ved ikke, om de vil kunne fungere i det praktiske liv.

Her anerkender vi blankt de ordførere, der har været inde på, at Tobin-skatten kan virke meget urealistisk og under de bedste omstændigheder som et virkemiddel, der vil kunne træde i kraft om mange, mange år.

Det, der egentlig har været lidt forunderligt at opdage, er jo, at der er mange, der godt vil identificere problemet og sige, at der er noget, der skal tages hånd om, men der er ikke nogen, der jo overhovedet har haft ønske om at være åbne over for, om de nationale virkemidler fuldstændig skal være fjernet fra de nationale parlamenters muligheder.

Som sagt har vi ikke nogen endegyldig løsning på det her, men vi kan se et problem, og vi synes, det er godt, at vi får diskuteret det. Vi vil meget gerne medvirke også til at skubbe på i forhold til regeringen, også i forhold til de taler, der er kommet fra ministrene, så man arbejder videre med det her i international sammenhæng, men så sandelig også i en national sammenhæng.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jens Rohde for en kort bemærkning og også hr. Kim Behnke.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg synes ikke, det fremgår særlig klart, om hr. Thulesen Dahl er for eller imod en Tobin-skat. Der bliver sagt nogle forblommede ord, men kan vi ikke få at vide, om Dansk Folkeparti støtter tanken om en Tobin-skat eller ej.

Så taler hr. Thulesen Dahl meget om de der, ja, måske brugte han ikke lige ordet odiøs, men om de der dårlige spekulationer. Den 17. november 1998 behandlede man her i Folketinget et forslag til folketingsbeslutning fra SF om beskatning af spekulative kapitalbevægelser, og der spurgte økonomiministeren hr. Frank Aaen og hr. Jes Lunde om, hvad det er for spekulationer, der er odiøse.

Jeg synes, at det var et meget relevant spørgsmål, økonomiministeren stillede, og det vil jeg også gerne stille hr. Thulesen Dahl i dag.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Jeg har to spørgsmål til hr. Thulesen Dahl.

Det første spørgsmål drejer sig om et interview, som hr. Thulesen Dahl gav den 18. februar til bl.a. Århus Stiftstidende, hvor hr. Thulesen Dahl under overskriften »Dansk Folkeparti hilser ATTAC velkommen« glæder sig over, at ATTAC-bevægelsen er kommet til Danmark. Mit spørgsmål til hr. Thulesen Dahl er derfor: Støtter Dansk Folkeparti de metoder, ATTAC benytter? Og støtter Dansk Folkeparti det pro-

gram, ATTAC har, siden hr. Thulesen Dahl fandt anledning til i en avis at hilse det velkommen?

Andet spørgsmål drejer sig om hr. Thulesen Dahls udfald i dag mod de rige. Er hr. Thulesen Dahl opmærksom på, at en, der for få uger siden var udnævnt til at være verdens rigeste mand, nemlig hr. Bill Gates, inden for de sidste få uger har mistet næsten 200 mia. kr. som følge af aktiedyk?

Mit spørgsmål er nu: Hvis nu vi gennem en eller anden international snedig manøvre havde narret de penge fra ham, inden kursene faldt, hvordan ville hr. Thulesen Dahl så have materialiseret de penge, som altså i dag ikke længere er i hr. Bill Gates' varetægt?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Lad mig først sige til hr. Jens Rohde, at som det er i dag, er vi ikke tilhængere af en Tobin-skat, men vi er ikke tilhængere af at lukke den debat, for vi kan se et problem, som vi mener vi må forholde os til.

Problemet med Tobin-skatten er selvfølgelig som punkt 1, om man kan få lande nok med på ideen, og som punkt 2, om der er en facon, så man kan undgå, at det bliver en omsætningsbestemt afgift, der også rammer – kan man sige – småinvestorerne.

Når jeg taler om de gode og de dårlige valuta-spekulationer, så har det jo baggrund i, at den almindelige småsparer, som sidder hjemme ved computeren og flytter nogle penge fra én valuta til en anden, ikke er noget som helst problem for nogen af os.

Der, hvor det bliver et problem, er, når man sidder på øverste etage i en skyskraber ovre i New York og flytter milliarder af dollars på et splitsekund for at tjene noget på en marginal, hvor det ikke på nogen måde har baggrund i en underliggende økonomi. Det er fuldstændig ligegyldigt. Det handler om, at man lige kan få den lille justering, der gør, at man kan tjene nogle penge.

Og her må jeg sige, at jeg altså er så gammeldags indstillet, at jeg er tilhænger af, at der er en grundlæggende sund økonomi. Jeg er også tilhænger af, at der er en grundlæggende sund produktion bag de ting, der foregår, og at det ikke bliver de rene matadorpenge og transaktioner, vi taler om. Det var lidt om det.

Så til hr. Kim Behnke: Jeg var meget ked af den overskrift, der var til det interview i de tre stiftstidender, for den kunne give indtryk af, at

Dansk Folkeparti stillede sig på ATTAC's side i forhold til eksempelvis de voldelige ting, der sker i kølvandet de steder, hvor ATTAC går frem og deltager i debatten. Det vil vi på ingen måde slås i hartkorn med. På ingen måde. De ting, der foregår dér, kan vi overhovedet ikke støtte eller sympatisere med, og derfor kan vi kun tage afstand fra de ting.

Det, jeg forsøgte at rejse i det interview, var, at nogle af de problemstillinger, der blev rejst i forbindelse med diskussionen om ATTAC, synes vi er reelle problemstillinger at diskutere. Det er også det, jeg har givet udtryk for her i Folketinget i dag. Så det er alene den del.

De, der virker i ATTAC, er efter min bedste overbevisning folk – i øvrigt fra den traditionelle venstrefløjsaktivisme – der har savnet et ståsted, og nu føler de så, at de har fået et nyt ståsted i forbindelse med ATTAC.

Så lige til det der med Bill Gates. Jeg har ikke nogen som helst illusion om, at man skulle narre 200 milliarder fra Bill Gates, uanset om det så skulle være kroner eller dollars; det er overhovedet ikke det, vi taler om her. Derfor tror jeg egentlig ikke, at der på det område, når man kommer til substansen, er den store afgørende forskel på det, hr. Kim Behnke mener, og det, jeg mener.

Det, jeg forholder mig til, er, at hvis man mener, at der i nogle sammenhænge er nogle ødelæggende valutaspekulationer, så forholder jeg mig åben over for, om vi kan finde nogle instrumenter, som kan være med til at dæmpe dem. Det er det, vi taler om. Det er ikke at narre penge fra folk eller i øvrigt lave nye afgifter eller skatter med det ene formål at kradsse nogle penge ind. Det er ikke det, der er vores formål med denne her debat.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg kunne forstå, at det er odiøst, når det er sådan, at det er milliarder af kroner, der på få sekunder kan flyttes, altså når der er mulighed for at flytte milliarder af kroner på få sekunder.

Altså uanset om det er en krone, man flytter, eller det er milliarder, man flytter, så tager det jo i dag kun ganske få sekunder, uanset hvilket motiv man har for at flytte. Jeg må spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Hvordan i alverden vil man finde ud af at lave den skelnen, når det gælder, hvilke motiver der er?

Hvis problemet er, at det er milliarder af kroner, at det ikke gør noget, at det er småsparere,

men det er dem, der investerer milliarder og flytter milliarder af kroner, der er problemet, så må jeg tage det som udtryk for, at hr. Thulesen Dahl er tilhænger af en progressiv Tobin-skat. Er hr. Thulesen Dahl det?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Jeg er glad for, at det er gået op for hr. Thulesen Dahl, at det selskab, han og Dansk Folkeparti har indlogeret sig i, er en flok gamle, frustrerede, hjemløse marxister, som siden Murens fald ikke har anet, hvilke kampe de skulle kæmpe. De har sådan indimellem her i København prøvet at brænde lidt af ude på Nørrebro og smadre en bank og en McDonald og sådan noget, men nu har de endelig fundet et ideologisk ståsted i ATTAC.

Det er mig stadig væk en gåde uanset overskriften eller ej, at hr. Thulesen Dahl overhovedet følte anledning til at sige noget som helst positivt om de ATTAC-folk.

Så er der Bill Gates. Hvad er det, Bill Gates er blevet rig på? Det er at sælge computerprogrammer. Hvad er det så den, der nu er verdens rigeste mand, er blevet rig på? Ja, det er altså at drive en fødevarerbutikskæde, der hedder Wal-Mart. Altså ikkespekulationsaktiviteter.

Hvorfor skulle hr. Thulesen Dahl så mistænkeliggøre de rige? Den ene sælger fødevarer til folk bl.a. i USA, Canada og andre steder, og den anden sælger computerprogrammer. Det har de tjent nogle penge ved. For Bill Gates' vedkommende, ja, så bruger han store dele af formuen bl.a. til at uddele gratis medicin i ulandene. Jeg mener, lad os da glæde os over, at der er en rig mand, der har de muligheder.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil først sige til hr. Jens Rohde, at han rører ved noget fuldstændig centralt i forhold til mit ordførerindlæg og mine svar her i dag, for ja, det har noget at gøre med størrelsen, og jeg har forsøgt at sige det tidligere, og nu skal jeg så prøve at sige det igen:

Hvis man har valutatransaktioner af begrænset omfang, så har man ikke noget stort problem. Og her er jeg enig med hr. Jens Rohde i det, han tidligere har sagt, at valutaspekulation, valutatransaktioner kan være med til at holde regering og Folketing, parlamenter i andre lande på rette spor, så man har en ordentlig og sund økonomi.

Men når det drejer sig om meget, meget store transaktioner, som overhovedet ikke tager udgangspunkt i, om landet har en sund økonomi eller ikke har en sund økonomi, så kan det være meget ødelæggende og gå ud over mange mennesker, som overhovedet ikke har lod eller del i det, der foregår.

Her synes vi, at man bør være åben over for en diskussion om, hvorvidt vi på et eller andet tidspunkt kan gøre noget ved det. Derfor er det selvfølgelig et udtryk for, at hvis man kunne finde et instrument, der var en progressiv Tobin-skat eller noget lignende, så vil jeg være åben over for det. Det er hr. Jens Rohde ikke, det ved jeg godt, og her har vi helt klart en forskellig indgangsvinkel til det her emne.

Så til hr. Kim Behnke, som hidser sig voldsomt op over et stykke i de tre stiftstidender: Jeg har sagt, hvad jeg mener om det. Jeg synes godt, at man kan forholde sig til emnekredsen, der bliver rejst af nogle af de folk, der er med i ATTAC, uden at sympatisere med bevægelsen ATTAC. Altså hvis ikke vi her i Folketinget er i stand til det, så synes jeg, vi er langt ude.

Det, jeg forholder mig til, er altså nogle af de emnekredse, som de har været med til at rejse, hvor jeg siger, at jeg synes, det er fint, at der kommer en førstærket debat om globaliseringens bagside. Der, hvor jeg så ikke mener, det er særlig stringent, er, når man fuldstændig fornægter den nationale ramme, hvor alle, der opererer med tanken om at bruge en national ramme til noget som helst, skal udråbes som nationalister og andre fæle ting. Her er så en forskel.

Jeg kan så i øvrigt være meget enig i meget af den karakteristik, der kommer af mange af dem, der er engageret i ATTAC, men det bør jo ikke medføre, at vi ikke kan forholde os til emnekredsen.

Så til det med at mistænkeliggøre de rige: Det forholdt jeg mig allerede til i mit sidste svarindlæg. Vores udgangspunkt er ikke at mistænkeliggøre de rige, vores udgangspunkt er ikke at mistænkeliggøre dem, der på ærlig vis forsøger at tjene en god skilling på deres livsvej. Vores ærinde er alene at være åbne over for en diskussion af, hvordan vi kan undgå nogle af de værste kriser, der kommer, ikke på grund af en usund økonomi i et land, men på grund af nogle onde valutaspekulationshensigter.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jens Rohde for den tredje og sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er jo interessant, at Dansk Folkeparti sympatiserer med tanken om en progressiv Tobin-skat. Jeg synes, at Dansk Folkeparti skulle prøve at regne lidt på konsekvenserne af sådan en. Det ville virkelig kunne føre til mindsket samhandel og tab af velfærd i en helt uset grad.

Når man nu taler om de her kapitalbevægelser og valutakursudsving, vil jeg godt, ligesom jeg bad hr. Jes Lunde om det, bede hr. Thulesen Dahl om at bekræfte, at man i 1970'erne havde store valutakriser, på trods af at man havde restriktioner på kapitalbevægelser.

Jeg vil også godt bede hr. Thulesen Dahl om at bekræfte, at siden Bretton Wood-systemet brød sammen, er handelen steget med 150 pct., og volatiliteten pr. omsat dollar er mere end halveret. Det vil altså sige, at vi har fået mindre udsving, fordi markedet bliver mere likvidt – sidste sætning står helt for egen regning.

Jeg vil godt bede hr. Thulesen Dahl om at bekræfte de to første pinde med 1970'ernes kriser og Bretton Wood-systemets sammenbrud, og at det har forøget handelen med 150 pct., og dermed er volatiliteten – fint ord – pr. omsat dollar mere end halveret.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo, men jeg har ikke noget belæg for andet end at bekræfte det, hr. Jens Rohde siger, men det forholder sig bare ikke til de ting, som jeg nævner som problemstillingen. Det, at man har haft valutakriser tidligere, og i hvilke situationer man har haft det, forholder sig jo ikke til det faktum, at vi lever i en verden, hvor stadig større ressourcer ligger på stadig færre hænder.

Der er altså nogle mennesker i denne verden, som bliver så rige, selv om det for nogle lyder odiøst overhovedet at sige det, at de kan placere midler og styre så mange ting, så man tror, det er løgn, og det bliver vi bare nødt til at forholde os til.

Selv om jeg meget grundlæggende er tilhænger af frihandel, og at man skal kunne dyrke sin jord, at man skal kunne producere sine varer og skal kunne sælge dem frit, så bliver vi nødt til at forholde os til, at der er nogle ganske, ganske få mennesker i denne verden, som får en magt, som jeg tror de fleste af os ville være skræmte over. Det må vi da forholde os til i en åben diskussion.

Man kan godt prøve at fornægte det og fornægte, at sådan udvikler verden sig, men det er da det, vi kan se, når vi kigger på de nøgne facts.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Susanne Clemensen som ordfører.

Susanne Clemensen (CD):

Først og fremmest vil jeg starte med at takke SF for, at de har rejst denne forespørgsel til statsministeren om, hvilke planer regeringen har for at fremme en international indsats for at begrænse valutaspækulationen.

Min begrundelse for at takke SF er måske en begrundelse, som SF så måske ikke vil være så begejstret for, for efter min opfattelse har globalisering og frihandel og kapitalbevægelser på det seneste gennem ATTAC-bevægelsen, som nu også er kommet til Danmark, fået en meget negativ klang, som er helt ude af proportion med virkelighedens verden, for sandheden er jo også, at frihandel fører til vækst og velstand i verden, også for de fattige lande.

Netop derfor er det godt at få debatten her i dag, og især hæftede jeg mig ved økonomiministerens tale, som jeg synes meget godt beskrev alt det, der bl.a. er sat i gang gennem IMF, og som viser, at det internationale samfund i høj grad gør noget for at dæmpe ustabilitet på de finansielle markeder.

Jeg vil også gerne fremhæve, at det er igenem et forpligtende økonomisk og politisk samarbejde i EU og WTO, at vi kan ændre og styrke det globale fællesskab til gavn for ulandene.

Derfor synes jeg også, at det værd at bemærke, at EU's udenrigsministre faktisk for ganske kort tid siden blev enige om at åbne EU for alle varer fra verdens fattigste lande. Det synes jeg faktisk er et meget positivt signal og lover godt for de nye forhandlinger i verdenshandelsorganisationen WTO.

Når vi taler om handel, er det indlysende for mig og for CD, at uden WTO ville der ikke være nogen til at holde øje med, at handelsaftaler og regler bliver fulgt, og en verdenshandel uden regler ville være fuldstændig kaotisk og katastrofal. For globaliseringen og handelen mellem verdens lande fortsætter jo med at vokse med eller uden WTO, og sorteper bliver de fattigste lande.

Derfor synes vi naturligvis også, at det er fornuftigt at udvikle forskellige værktøjer og skabe globale regelsæt for økonomisk håndtering i den finansielle sektor, sådan som økonomiminister-

ren var inde på i sin tale. Ligesom jeg også er fuldstændig enig i, at EU er en stabilitetsfaktor, herunder især samarbejdet omkring euroen og det politiske samarbejde, der følger med.

Vi arbejder også i CD på at lette gælden for ulandene, men gældslettelsen skal naturligvis også følges op af demokratiske, sociale og økonomiske reformer af hensyn til de mennesker, som bor i ulandene.

Vi har i dag været lidt inde på spørgsmålet om global afgift på valutatransaktioner, som ATTAC-bevægelsen har fremsat ønske om. Jeg noterer mig, at selv ophavsmanden, den amerikanske økonom og nobelpristager, James Tobin, har udtalt til dagbladet Information, at det er – og jeg citerer: »en fejltagelse at inkorporere mit forslag i et program, der vender sig imod globalisering. En afgift på valutatransaktioner vil ikke løse de problemer, som man peger på.«

Det er i hvert fald i den udformning, vi kender det i dag, og det er det, CD forholder sig til og tager afstand fra, så vi har svært ved at se det progressive i den del af ATTAC-bevægelsens forslag.

Vi har selvfølgelig stor respekt for folk, der ønsker at arbejde for at mindske de skadelige følger af globaliseringen. Det mener vi jo også selv at vi i det daglige arbejde her i Folketinget, igennem EU og andre internationale fora arbejder for, og det er naturligvis også derfor, at vi er medforslagsstiller på forslaget til vedtagelse fra regeringspartierne, SF, Kristeligt Folkeparti og altså CD.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jens Rohde melder sig med en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Når jeg hører fru Susanne Clemensen tage afstand fra Tobin-skat m.v., er det jo sød musik i Venstres øre. Men så forstår jeg ikke helt, at fru Susanne Clemensen tør binde an på det her forslag til vedtagelse og være medforslagsstiller, når det nu er så uklart, hvad det egentlig er, der ligger i den, for jeg synes ikke, at enigheden mellem Socialdemokratiet og De Radikale ligefrem er slående.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Jeg må indrømme, at da hr. Jes Lunde tidligere i debatten læste forslaget til vedtagelse op og CD

og fru Susanne Clemensen optrådte i kredsen af medforslagsstillere, så tænkte jeg: Det var da mærkeligt.

Jeg hører fru Susanne Clemensen i sit indlæg tage afstand fra ATTAC, tage afstand fra Tobin-skatten – begge dele vil jeg gerne rose, det er klogt gjort – men når så fru Susanne Clemensen har hørt hr. Jes Lunde i dag holde festtaler over, hvor godt det er med ATTAC, og fortælle og tegne og fortælle om Tobin-skattens mangfoldigheder og glorieværdigheder, så sidder jeg tilbage og tænker, at der da er en selvmodsigelse dér.

Er det sådan, at CD er blevet taget til indtægt for nogle ting, som CD slet ikke står inde for, og er blevet snydt i forbindelse med at være medforslagsstiller på vedtagelsen? Så synes jeg da, at Folketinget skal vide det.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Nej, jeg kan berolige hr. Kim Behnke med, at CD ikke er blevet snydt. Vi er gået ind i det her med åbne øjne. Vi hæfter os ved, at der ikke står noget om en Tobin-skat i det forslag til vedtagelse, som vi er medforslagsstiller til.

SF må jo mene og gøre, som de vil, men jeg hæfter mig ved det, som bl.a. økonomiministeren har talt om i sin tale i dag, og det er efter min mening fornuftige regelsæt, som vi i CD til fulde kan støtte og tilslutte os.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Morten Helveg Petersen som ordfører.

Morten Helveg Petersen (RV):

Globalisering og ny teknologi giver os store muligheder. Mennesker løftes ud af fattigdom bl.a. i kraft af frihandel og investeringer på kryds og tværs af landegrænser, og frihandel har jo bidraget til, at der gennem de sidste årtier er bekæmpet fattigdom som vel aldrig før i verdenshistorien.

Alene i Kina taler man om, at op imod en halv milliard mennesker er løftet ud af håbløs fattigdom gennem de sidste 20-30 år, bl.a. i kraft af at økonomien har åbnet sig imod omverdenen. Og på tilsvarende vis i andre ulande, hvor globaliseringen, ny teknologi og frihandel på kryds og tværs af landegrænser byder på en række meget store muligheder.

Ny teknologi kan anvendes til at give større gennemsigthed på markederne. Jeg hæftede mig ved, at statsministeren i sit indlæg talte om,

at efter 5 minutter kunne man være i kontakt med New York og Randers. Jeg synes, at 5 minutter til en e-mail lyder af meget, men det kan måske kalde på en bredbåndsforbindelse i Statsministeriet eller noget i den retning, 5 minutter er måske oven i købet lang tid i forhold til de fantastiske muligheder, vi har med den nye teknologi.

Men i samme åndedrag som muligheder opstår ved globalisering og ny teknologi, er der altså også effekter og konsekvenser, som man må forholde sig til. Øget velstand bør bl.a. bruges på at hjælpe dem, som måske ikke er med på vognen. Øget velstand bør bl.a. bruges til at hjælpe miljøproblemer. Øget velstand bør også bruges til at sikre en fordelingspolitik, der gør, at gevinsterne ved globalisering og ny teknologi kommer flere end de allermost privilegerede til gode.

Det vil selvfølgelig til syvende og sidst være et anliggende for de enkelte lande på kloden at afgøre, hvordan deres egen fordelingspolitik indrettes og udøves. Men pointen må være, at for at sikre en bred folkelig opbakning til frie bevægelser for kapital, arbejdskraft, investeringer og ny teknologi må befolkningerne vel også føle, at gevinsterne vedrører flere end de helt få.

På det seneste har vi særligt oplevet globaliseringsdiskussionen i forbindelse med den såkaldte ATTAC-bevægelse. Det er vel stadig væk uklart, hvad bevægelsen egentlig står for. Der florerer i hvert fald meget forskellige udlægninger af, hvad ATTAC står for i Frankrig i forhold til, hvad den eventuelt måtte stå for i Danmark. Mig bekendt er den endnu ikke stiftet formelt.

Fra Det Radikale Venstres side har vi det fint med, at man diskuterer globalisering. Det er kun godt. Men demonstrationer, der udarter sig voldeligt, er ikke en adfærd, vi sympatiserer med fra radikal side. Det er helt i orden at diskutere og have en dialog om globaliseringens fordele og ulemper, men demonstrationer, der udvikler sig i skæv retning, tager vi selvfølgelig afstand fra.

Den type demonstrationer synes jo egentlig også at misse pointen, i hvert fald hvis demonstrationer har som succeskriterium, at forhandlinger bryder sammen. Sammenbrud i internationale forhandlinger er udtryk for, at man i internationale fora ikke kan nå til enighed om fælles spilleregler. Og hvem er taberne i et sådant tilfælde? Ja, det er netop de fattigste, netop de svageste.

Derfor bør skeptikere over for globalisering netop arbejde kraftigt for internationale aftaler, der sikrer vilkår og spilleregler, som vi er fælles om. Og det synes jeg også på fin vis er understreget i det forslag til vedtagelse, der ligger på bordet i dag.

Til allersidst skal jeg sige fra radikal side, at vi selvfølgelig er tilhængere af en høj og flot ulandsbistand. Vi føler, at det er en vigtig moralsk opgave, at vi går i spidsen med en høj og flot ulandsbistand. Vi udøver et godt stykke arbejde med hensyn til gældslettelse. Og vi finder, at det er utrolig vigtigt, at det arbejde fortsætter.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Jeg er glad for, at hr. Morten Helveg Petersen ikke har ladet sig forblænde af ATTAC-bevægelsen. Og til almindelig orientering: Nogle af de mere fremtrædende medlemmers artikler i danske dagblade har i øjeblikket som hovedindhold, at ulandene jo bare kan trykke nogle flere pengesedler, når de skal tilbagebetale deres gæld til ilandene, og så vil ilandene sidde med smerten, når vi ikke kan veksle deres manglende gangbare valutaer. Det vidner om en total mangel på indsigt i selv simple økonomiske ting og forhold.

Det ved jeg at hr. Morten Helveg Petersen har indsigt i, og derfor er mit spørgsmål: Når nu den danske nationalbank skal foretage swaps for eksempel mellem lån optaget i US-dollar og yen, skal man så i Nationalbanken gøre sig spekulative overvejelser om, hvorvidt det nu er et klogt tidspunkt at gøre det på, eller om det nu kan skade en anden stats budget osv., altså alle de overvejelser, som man gjorde, dengang aktiviteterne lå i Finansministeriet, og hvor den danske stat tabte penge på det? Eller skal man fastholde det, som Nationalbanken gør i øjeblikket, nemlig handler markedsmæssigt og tjener penge, altså opnår spekulationsgevinster på at agere i valutamarkedet?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Nu har der jo været megen diskussion om, hvorvidt skatter og sådan noget skulle indføres, og det er ikke min opfattelse, at det er De Radikales og hr. Morten Helvegs opfattelse.

Men jeg har jo hørt megen tale om, at det, der skal gøres op med, er nogle af de her kortfristede transaktioner. Nu er det jo sådan, at 80 pct. af alle transaktionerne er kortfristede, og kan hr.

Morten Helveg Petersen ikke bekræfte, at de fattige lande netop har brug for kortfristede lån, fordi de har brug for at investere mere end det, der er råderum til?

Ved at man for eksempel laver restriktioner, som betyder, at man tvinger dem over i mere langfristet gæld for eksempel eller langfristede lån, hvor renten på den måde bliver højere, sætter man så ikke ulandene i en dårligere situation ved at øge gældsbyrden for dem?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Til hr. Kim Behnke, der tiltror mig stor forstand på den her slags sager: Jeg er ikke sikker på, at jeg kan leve op til den rosende betegnelse, men lad mig i al enkelhed sige, at jeg fuldt ud har tillid til, at Nationalbanken varetager de her transaktioner på bedst mulig vis. Vi fører en god og ordentlig og stabil pengepolitik på bl.a. de felter, som hr. Kim Behnke nævner, og det har jeg fortsat fuld tillid til at Nationalbanken varetager.

Til hr. Jens Rohde: Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstod spørgsmålet, men så må hr. Jens Rohde vende tilbage. Hr. Jens Rohde nævnte kortfristede transaktioner. Det går jeg ud fra kan være spothandel, altså vi snakker om millisekunder. Så nævnte hr. Jens Rohde også investeringer, og taler vi om direkte investeringer, er det vel en længere tidshorison eller hvad? Jeg må tilstå, at jeg ikke helt forstod spørgsmålet. Jeg må bede hr. Jens Rohde om at komme igen.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kim Behnke for en kort bemærkning. Ønsker hr. Jens Rohde også en kort bemærkning? Ja.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (UP):

Hr. Morten Helveg Petersen har da trods alt fra medlemskabet af Finansudvalget fuld indsigt i den danske nationalbanks økonomi og kan dermed glæde sig over, at det de sidste mange år, ja, faktisk siden vi flyttede statsgældsforvaltningen fra Finansministeriet, hvor man havde et eller andet loftkammer, hvor man sad og gjorde sig ideologiske overvejelser om, hvorvidt man nu turde spekulere i andre landes valutaer, og hvor konsekvensen af den tøven naturligvis var, at Danmark tabte penge på det – store, store beløb – fordi man på fuldstændig forkerte tidspunkter swappede dollar til yen eller omvendt, er ændret.

Det gør vi ikke længere. Og jeg er fuldstændig enig med hr. Morten Helveg Petersen i, at vores danske nationalbank gør det fremragende. Men Nationalbanken går jo altså også ud og spekulerer i markedet. Nationalbanken går ud med end- og meget store beløb og foretager valutatransaktioner, som giver overskud i Nationalbanken, og som giver et plus på den danske finanslov.

Mit spørgsmål er nu: Kan man både være tilhænger af det og så være modstander af valuta-transaktioner, som skulle have spekulative formål? Det er også spekulativt, når Nationalbanken går ud og handler på korrekte tidspunkter.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er de kortfristede lån. De kræver jo kortfristede transaktioner, hvor de skal betales tilbage i løbet af meget kort tid, oven i købet ofte få dage. Og dér er det, at jeg spørger: Hvis man nu går ind og prøver at gøre noget ved disse kortfristede lån og kortfristede transaktioner og dermed tvinger de fattige lande over i nogle mere langfristede lån, mon hr. Morten Helveg Petersen så ikke kan bekræfte, at det vil øge rentebelastningen for de lande?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Til hr. Kim Behnke. Jeg er ikke så sikker på, om der er en reel uenighed eller en postuleret uenighed eller hvordan. Jeg synes i virkeligheden, at den argumentation eller dialog, eller hvad man vil kalde det, som udspiller sig her, i virkeligheden er et godt argument for medlemskab af euroen. Men det er en helt anden diskussion, som jeg næppe skal tage hul på her.

Til hr. Jens Rohde om forskellen på kortfristede og langfristede lån. Jeg husker fra min tid i finanssektoren, at der diskuterede man diverse rentestrukturer på korte lån og lange lån og den slags ting. Jeg tror, at man skal varsom med at give meget entydige svar på, hvad der medfører den største gældsbelastning og rentebelastning i tilfælde af, at man konverterer mellem forskellige låntyper. Det er i hvert fald ikke noget, jeg søger jeg vil give et entydigt svar på herfra.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Begivenhederne i Sydøstasien for fire år siden rystede jo hele verden, for med ét stod det klart,

at med det internationale finansielle system, som var blevet omdannet gennem virkelig omfattende liberaliseringer gennem de sidste 20 år, havde man skabt uhyggelige muligheder for at skabe økonomiske og sociale kriser. Man havde måske nok ikke forestillet sig, hvor sårbart og risikabelt et system man i virkeligheden har skabt.

Det, der jo så i virkeligheden er det utrolige, er, at man på trods af de erfaringer og de ødelæggelser, som krisen skabte i f.eks. et land som Indonesien, så i virkeligheden blandt den vestlige verdens regeringer stort set i alt væsentligt intet har foretaget sig for at forsøge på at forebygge, at en lignende situation opstod igen.

Clinton havde ganske vist nogle tanker, men realiteten er jo med den nuværende amerikanske præsident, at der står vi over for et USA, som i sin regeringsledelse er blottet for omtanke på det her område, en præsident, som måske, hvis det overhovedet er muligt, er endnu mere ærkeliberalistisk end hr. Jens Rohde. Nå, det er måske også en meget stærk udtalelse, men det bliver svært at gradbøje. Men vi ligger nok deromkring i hvert fald, hvor de begge to er argumentresistente på de her spørgsmål. Og det stiller os jo over for en meget stor udfordring.

Men hvad gør man så i EU? Ja, i EU kører man sit eget yderligere kapitalliberaliseringsprogram, den såkaldte Lamfalussy-rapport, som økonomiministeren er meget glad for, hvor man har overdraget til embedsmændene at gennemføre en lovgivning om yderligere kapitalliberalisering.

Så man tramper sådan set videre i det spor, som førte til krisen i Sydøstasien, uanset at der i realiteten – og så sagde ministeren, det lagde jeg godt mærke til – at der måske var nogle ulande, hvor man skulle stoppe lidt op og overveje, om de kunne tåle disse hurtige liberaliseringer. Det lagde jeg godt mærke til at ministeren sagde. Og det er så en begyndende omtanke. Det anerkender jeg.

Men det er for lidt og for sent, vil jeg sige, og derfor havde jeg jo håbet på, at hr. Jan Petersen kunne give et lidt mere klart svar på, hvad der egentlig er hensigten med den berømte tredje pind i forslaget til vedtagelse.

Jeg vil da sige, at hvis ministeren kan give en lille smule mere klart svar end hr. Jan Petersen, så vil vi naturligvis stadig overveje at stemme for forslaget til vedtagelse, som regeringspartierne er med i. Men hvis det bliver stående dér, hvor hr. Jan Petersen landede, så vil vi være

nødsaget til at undlade at stemme, for vi vil ikke være med til at godkende, at Danmark bare sætter sig ned og afventer, at der kommer nogle rapporter, og så håbe på, at de rapporter indeholder de tilstrækkeligt konkrete forslag og modeller, altså en Tobin-afgift.

Det er efter vores opfattelse nødvendigt, at Danmark går ind på banen og fremlægger konkrete forslag og påvirker processen allerede nu. Vi vil i hvert fald, uanset udfaldet af afstemningen og fortolkningen af dagsordenen, presse på for, at det kommer til at ske.

Jeg lagde mærke til, at der var også en diskussion af, om EU-traktaten overhovedet tillader en Tobin-skat. Og der har EU-Kommissionen jo indtaget det helt urimelige synspunkt, men det er måske juridisk korrekt, det vil jeg godt spørge ministrene om, at EU-traktaten simpelt hen forhindrer indførelsen af en Tobin-skat, altså at medlemslandene i EU simpelt hen ikke lovligt i forhold til EU kan deltage i sådan en skat. Men jeg går ud fra, at det ikke kan være acceptabelt set fra et dansk synspunkt, hvis Unionen skulle forhindre os i at deltage i noget sådant.

Men det kunne jeg godt tænke mig at få uddybet fra ministrenes side.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg vil da meget gerne takke hr. Keld Albrechtsen for at kalde mig liberal, for det er jeg faktisk stolt af at jeg er.

I de tidlige eftermiddagstimer var der en socialdemokrat, der fra sin plads kaldte mig socialdemokrat light, og det vil jeg meget gerne have mig frabedt, så jeg er glad for at have fået at vide, at jeg er liberal, og det står jeg fuldt inde for.

Men det, der fik mig herop, var nu hr. Keld Albrechtsen, der mente at kende årsagen til krisen i Asien. Og jeg vil godt have hr. Keld Albrechtsen til i første omgang at uddybe lidt, hvad hr. Keld Albrechtsen mener der var årsag til krisen i Asien.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu vil jeg gerne understrege, at jeg ikke har beskyldt hr. Jens Rohde for at være liberal eller påstået, at han var liberal. Det kræver en nøjere granskning, for det er jo noget lidt andet.

Det, jeg har påstået, og det mener jeg man kan dokumentere, det er, at hr. Jens Rohde er liberalist. Det er altså noget lidt andet og knap så op-

muntrende, og det er det samme, som præsident Bush er. Så det er sådan set dér, problemet ligger, for det dér med det liberale kan vi alle sammen have et strejf af, men problemet er det liberalistiske.

Og så spørgsmålet om, hvad der var årsagen. Ja, men årsagen var jo den meget enkle, at der er spekulanter, der begynder at flytte rundt på milliarder af dollar og dermed destabiliserer nogle økonomier i Sydøstasien, og så breder krisen sig, så breder spekulatationen sig. Det er jo da meget enkelt. Det er sådan set ikke sygdommen, der er vanskelig at sætte en diagnose på. Det, vi har brug for, er en medicin. Vi kender godt medicinen, det er f.eks. Tobin-skatten. Men det, der er brug for, det er simpelt hen at få den medicin doseret nu.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Ja, liberalist, det er jeg også, det står jeg også gerne inde for, helt klart.

Så synes jeg ikke, at hr. Keld Albrechtsen skal anse det for at være et problem, altså så har vi da lidt at slås om, det er jo meget godt, det synes jeg er helt fint, så der kan komme lidt forskellige holdningstilkendegivelser frem.

Men det er jo en underlig tilgang, hr. Keld Albrechtsen har til det med den krise i Asien, for der skulle jo noget til, før de dér milliarder af dollar blev flyttet. Altså landene i Sydøstasien bandt jo deres valuta til dollaren, samtidig med at der var en krise i Japan og yennen faldt. Det var ikke just fornuftigt. Det medførte bl.a. spekulation.

Man havde et betalingsbalanceunderskud på 10 pct. af bruttonationalproduktet. Man havde masser af meget risikable investeringer, man havde stort set gjort alt økonomisk galt. Det var jo det, der førte til krisen. Det er jo ikke, fordi nogle lige pludselig fandt ud af at spille bold med en masse milliarder. Der skulle jo noget til. Og det er dér, i forhold til det, at man skal finde medicinen.

For tror hr. Keld Albrechtsen virkelig, at det havde afværget krisen i Asien?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Keld Albrechtsen spørger stadig væk lidt til fortolkningen af tredje pind og er ikke meget for ordet afvente.

Den politiske realitet er jo, at vi kan ikke finde et flertal i det danske Folketing, som vil storme

ud og sige, at nu må vi arbejde benhårdt for Tobin-skatten, og vi vil ikke engang vente på resultatet af nogle undersøgelser, der er i gang i FN. Vi skal simpelt hen bare i gang med at indføre den. Det kan vi jo ikke.

Det, vi så i SF har ledt efter, er på trods af det at finde et politisk flertal, som vil understrege, at vi jo synes, regeringen skal arbejde for øgede resultater på det her felt på enhver måde med alle de instrumenter, der er tænkbare overhovedet, og i en hvilken som helst sammenhæng, i et hvilket som helst relevant internationalt forum skal de arbejde for, at man gør noget ved de her problemer. Det er det, vi har ønsket at understrege med denne vedtagelse, og det er det, det indebærer, hvis der er et flertal for den.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er et tilbagevendende problem i diskussionen med hr. Jens Rohde, at han mener, det er en god ting, at man i en situation, hvor nogle lande er kommet i alvorlige vanskeligheder, også i nogle tilfælde selvforskyldte vanskeligheder, at de så udsættes for en hestekur, der består i, at spekulanterne knækker deres valuta, og så kommer Verdensbanken og Den Internationale Valutafond og stiller de mest brutale og hårdhændede krav om nedskæringer i den offentlige sektor, privatiseringer osv., alt sammen hr. Jens Rohdes medicin, og så får vi som resultat en fattigdom og en arbejdsløshed uden lige, som vi har set være tilfældet i et land som Indonesien.

Det er ikke en ordentlig måde at løse problemer på i et civiliseret verdenssamfund. Det er et liberalistisk barbari, som man indfører, og som man måske godt kan sidde på et partiværelse på Venstres kontor her på Christiansborg og lave akademiske spekulationer om, men som man nok selv ville blive noget rystet over, hvis man tog ud i Indonesien og så disse mennesker siddende under vejbroerne uden noget at leve af, uden eksistensgrundlag, som resultat af den politik, man så har ført fra den vestlige verdens institutioner.

Det, der er problemet, er, at hr. Jens Rohde tror, at hans liberalistiske patentmedicin kan bruges til at løse sådanne problemer, hvilket al praktisk erfaring viser at det kan den ikke.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Til hr. Keld Albrechtsen: Økonomien var jo oppustet, overoppustet, den var knækket under

alle omstændigheder, uanset hvilken medicin hr. Keld Albrechtsen havde fundet, uanset hvor meget Tobin-skat der var blevet lagt på.

Det, der også er interessant at hæfte sig ved, er, at det jo var mange af de lokale økonomier, der trak sig ud i Thailand f.eks.

Og ja, jeg har faktisk været i Indonesien, det er ikke mere end et halvt år siden. Og jeg synes også, at det er trist at se de mange mennesker, der sidder under broerne, de mange mennesker, der lever på fattigdomsgrænsen eller derunder. Det er det naturlige. Men de politikere og det banksystem, som havde ansvaret for det, har man heldigvis fået gjort noget ved nu, og der er udsigt til fremgang og en mere stabil økonomisk udvikling. Spekulationen var jo et symptom på det, der skete, og det kan næsten være lidt farligt eller måske odiøst at sige det, men på lang sigt tror jeg faktisk, at det har været sundt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan svare hr. Jens Rohde med at sige, at det, der er det helt fundamentale problem i verdensøkonomien, når vi ser på valutatransaktionerne, er, at man jo intet har lært af den lektie, vi fik i Sydøstasien. Man har tværtimod draget den konklusion, at der skal åbnes yderligere for de frie kapitalbevægelser, og at der skal åbnes yderligere for ukontrollerede flytninger af kæmpemilliardbeløb hen over grænserne, og så har man tilmed etableret denne euro, som betyder, at i fremtiden er der ikke bare én ustabil verdensvaluta, nemlig dollaren, men to dårligt fungerede verdensvalutaer, euroen og dollaren, som begynder at svinge ukontrolleret i forhold til hinanden. Vi får en ny dimension i den internationale valutaspekulation, nemlig flytninger mellem euro og dollar, og det bliver de små økonomier i ulandene, der bliver ofre, når de to gigantiske valutaer ryger i kriser i forhold til hinanden. Hr. Jens Rohde burde tænke over, hvad han vil bidrage med for at gøre noget ved det.

Formanden:

Hr. Børge Klit Johansen som ordfører.

Børge Klit Johansen (KRF):

Jeg vil også gerne takke forespørgerne for at bringe disse her spørgsmål på banen, for det viser sig jo, at der har været behov for debatten i dag.

Jeg vil også gerne på forhånd berolige hr. Jens Rohde med, at ligesom CD ikke er blevet lokket af nogle, der har forsøgt at skjule noget ideologi for os, er vi gået ind i debatten med vidt åbne øjne og frygtløse over for de tre pinde, der står i vores forslag til vedtagelse.

Det, der er vores anliggende, er ikke valuta-handel i sig selv. Det, der er vores anliggende, er bedre vilkår for de fattigste i denne verden, og den vare kan valutaspekulanterne ikke levere. Det, der er vores anliggende her, er altså at skabe – som vi også skriver – nogle koordinerede, bilaterale eller multilaterale gældslettelser, og her mener vi fortsat, at Danmark skal gå foran. Vi skal skabe bedre vilkår for de fattigste.

Det betyder også, at de skal have markedsvilkår, og nu er det jo sådan, at USA og EU ikke er liberale. Hvis vi kigger på landbrugspolitikken, har vi måske et af denne verdens største etiske problemer, og nu citerer jeg en af hr. Jens Rohdes partifæller, H.O.A. Kjeldsen, da han i sin egen-skab af President of World Federation of Farmers sagde: »Den vestlige verdens landbrugsstøtteordninger har været skyld i flere dødsfald i ulandene end naturkatastrofer.« Her har vi altså et etisk problem, som vi må forholde os til. Vi må give de fattigste lande bedre vilkår, vi må rive vore egne protektionistiske mure ned og lade dem få del i udviklingen.

Det drejer sig også om den teknologiske udvikling, og her er det jo rørende at høre hr. Kim Behnke tale om Bill Gates' store sociale hjerte. Det har vi hørt før, men jeg vil sige, at når f.eks. Kina og Mexico er med i IT-udviklingen i dag, er det ikke på grund af Bill Gates, men på trods af Bill Gates. Derfor glæder det os, at den danske regering, indtil nu i hvert fald, har sagt nej til softwarepatenter og til patenter på algoritmer osv., som jo er med til at skabe et yderligere gab mellem rig og fattig i denne verden, og det er vores opfordring til regeringen at holde fast på dette punkt. Tænk, hvis den første, der så lyset, da der blev sagt »Bliv lys«, havde taget patent på det, så vi andre skulle betale hver gang. Men det er den verden, hr. Jens Rohde plæderer for.

Når det drejer sig om de forpligtende sociale og miljømæssige fremskridt, der lægges op til at skabe, mener vi, at der er flere elementer, der spiller ind her. Der er demokratiudviklingen i de fattigste lande, og der er demokratiudvikling i de nye demokratier. Der er også brug for nogle finansieringsmodeller, der er brug for at fastholde den danske bistand, og her har det jo været

bedrøveligt at se, at hr. Jens Rohdes parti er gået til angreb på netop den danske ulandsbistand.

Den tredje pind går på at medvirke til at dæmpe store udsving på de finansielle markeder, som i visse situationer kan medføre kortfristede risici. Igen er det ikke handelen som sådan, vi er ude efter, og det er heller ikke valuta-transaktionerne, som er et onde. Det er de situationer, hvor en national økonomi af forskellige årsager kan være svækket, og uden reference af ideologisk art vil jeg lige citere mesteren i Det Ny Testamente, som siger, at hvor ådslet er, dér samles gribbene. Det gælder jo også på de finansielle markeder.

Nu er det sådan, at når det drejer sig om de svageste i denne verden, kan man vælge flere modeller. Man kan vælge medicin, eller man kan vælge aktiv dødshjælp, og efter at have lyttet til debatten i dag har jeg forstået det sådan, at hr. Jens Rohdes recept lyder på den aktive dødshjælp. Men her synes jeg, at vi må stå sammen og finde den rigtige medicin. Jeg tror ikke, at Tobin-skatten er en universalkur, jeg er ikke engang sikker på, at jeg kan lide den, men der er brug for at finde en medicin, der kan dæmpe de store udsving.

Så vil jeg slutte af med at sige, at jeg har også studeret økonomi, og her kan man jo spørge, hvordan det frie marked virker, og hvilken logik der ligger bag, når kurserne stiger eller falder på børserne. Den bedste forklaring, jeg har kunnet finde, var i en lærebog, der sagde, at det er det samme, som når duerne letter på Rådhuspladsen: Hvis der er én der letter, så letter alle.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jamen så er det da godt, at der er nogle af os, der kan skyde dem ned, havde jeg nær sagt.

Jeg vil sige, at første del af hr. Børge Klit Johansens tale var vel talt, og at vi er fuldstændig enige. Der er behov for fri markedsadgang, og der er behov for, at vi åbner vore markeder, så de fattige lande har mulighed for at bygge deres egne økonomier op og ikke bliver så afhængige af at skulle spise nådsensbrød af vores hånd. Det er lidt den fornemmelse, man har en gang imellem, når godhedsindustrien tager fat, for i virkeligheden vil de jo gerne have, at de fattige skal blive ved med at spise nådsensbrød af deres hænder. Men det er der jo ikke ret meget perspektiv i.

Vi er ikke interesserede i aktiv dødshjælp, og vi mener heller ikke, det er et mål i sig selv at

give medicin. Næh, vi skal sørge for, at de bliver raske, og det gør vi bedst ved ikke at fortsætte med at give milliarder og atter milliarder i tilskud. Det er selvfølgelig nødvendigt i en periode, men det bedste, vi kan gøre, er at sørge for, at de får fri adgang til vore markeder, så de kan afsætte deres varer. Det er forudsætningen for fremgang.

Kim Behnke (UP):

Da jeg så, at SF ønskede en debat i dag om, hvad man kan gøre for at begrænse valutaspækulation, var min første tanke: Åh nej, skal vi nu have gentaget den debat, hvor SF fremsatte forslag om, at vi i Danmark skulle arbejde aktivt for Tobin-skatten – eller som den vel skal udtales på dansk ifølge retskrivningsordbogen, »tåbeskatten«. Derfor var min forventning til debatten ikke stor, men jeg kan glæde mig over, at debatten har bredt sig en del, og at vi også har fået anledning og lejlighed til at få aflivet nogle af de myter, der findes.

Jeg vil gerne starte med at takke både statsministeren og økonomiministerens for, at regeringen så entydigt bakker op om WTO-samarbejdet, OECD-samarbejdet, IMF-samarbejdet og en række af de andre meget vigtige internationale samarbejder, der foregår. Det topmøde, de amerikanske lande netop har afsluttet i Quebec, er en af de glædeligste begivenheder, der har været i dette år. Den mulighed, at man helt fra Ildlandet ved sydspidsen af Sydamerika og helt op til Alaska kan få et frihandelsområde, ejer et perspektiv, som vi alle sammen burde være ordentlig glade for. Det vil styrke demokratierne i Syd- og Mellemamerika, og det vil styrke mulighederne for, at de millioner af fattige mennesker, der lever på de to kontinenter, får rigtige arbejdspladser og ikke, som vi så det tidligere med Mexico, begynder at vandre mod nord i håbet om at komme til rigere og bedre himmelstrøg.

Den aftale, som fungerer i dag, nemlig NAFTA-aftalen, har været det vigtigste bidrag til, at mexicanerne bliver hjemme og får gode og velfungerende arbejdspladser, og derfor er der ikke noget alternativ til markedsøkonomien og ikke noget alternativ til den frie handel.

Jeg har set, at der er en flok hjemløse marxister, der har dannet en ATTAC-bevægelse. Når man sammenligner det franske ATTAC-program, minder det i ubehagelig grad om en nationalsocialist som Le Pens filosofi om verden. Det er protektionisme efter klassisk fransk opskrift og en tro på, at bare man stopper klodens rotati-

on, bliver alting godt. Herhjemme har det væsentligste bidrag til at udvikle ATTAC-ideologien været de gentagne forslag om, at ulandene jo bare kan trykke nogle flere penge, så kommer de ud af deres gældsproblemer.

ATTAC-bevægelsen har fattet kærlighed for Tobin-skatten, men Tobin-skatten kan aldrig komme til at virke; den er en selvmodsigelse. Det, man ønsker, er at indføre en skat, som ikke er alt for høj, for hvis den bliver alt for høj, efterlader den ikke noget provenu, og så det er en skat, der vil være overordentlig påvirkelig af den såkaldte Laffereffekt. Men ikke desto mindre har disse ATTAC-folk formuleret, at man skal have et overskud fra valutahandel samlet i nogle store fonde, og så skal de deles ud til ulandene. Uanset om det nu er et eller andet korrump kontor i FN-regi, eller det er et politibureau i ATTAC, der skal sidde og fordele pengene, bliver jeg skræmt af udsigten til en verden, hvor ulandene må stå ude på gangen med den tomme metalskål i hånden og tigge og bede om at få penge fra overskuddet af denne Tobin-skat. Det vil være en uværdig udvikling på kloden, og det, man har brug for, er handel og ikke bistand.

Ulandene har brug for handel, så de kan få en plads i verdensøkonomien, hvor de kan glæde sig over, at de kan producere nogle varer, som de kan sælge, og ikke fortsat være henvist til at være tiggere på den internationale scene. Derfor har jeg glædet mig over, at statsministeren i et svar til mig på spørgsmål S 1854 fra den 28. februar har konkluderet, at Tobin-skatten ikke er forenelig med EU-retten. Tak for det, så er min nattesøvn sikret.

Men tilbage er jo hele diskussionen om, hvorvidt det overhovedet vil virke med disse indgreb over for spekulationer. Sverige har været nævnt, og mit naive spørgsmål er: Når svenskerne i en periode var nødsaget til at have en rente på 500 pct., ville en Tobin-skat på 0,1 pct. så have betydet noget som helst? Svaret er nej. Det var, som hr. Jens Rohde var inde på, det brændende hus, som folk ønskede at komme ud af, og selv om de skulle have betalt 0,1 pct., havde de også gjort det.

Det, der er irriterende for mig, er, at spekulation i den grad er blevet lagt til had, for ikke bare Nationalbanken, men også Lønmodtagernes Dyrtidsfond, ATP og alle de forskellige pensionsordninger lever af, at spekulation er klogt, og at spekulation er godt. Danskere forventer også, at deres forskellige pensionsmidler bliver placeret på en måde, så de giver afkast, og derfor le-

ver vi i en verden, hvor spekulation er noget, vi skal glæde os over, og ikke noget, vi skal kaste smuds efter.

Jeg støtter naturligvis det forslag til vedtagelse, som jeg selv er medforlagsstiller på, og stemmer nej til de øvrige.

Jes Lunde (SF):

Jeg vil såmænd bare helt kort takke for debatten. Jeg synes, det har været fint at få de her ting diskuteret igennem. Jeg synes, det har været godt, at vi har fundet ud af, hvilke partier der holder sig til den ærkeliberale model og tror, at det er nok, og hvilke partier der mener, at der er behov for koordineret politisk aktion i verden for at løse de dybe sociale problemer, der er, de store miljømæssige problemer, der er. Det er jeg ganske godt tilfreds med, og det bliver jo så også afspejlet, når vi får afstemningen i morgen om forslaget til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Jeg ser ikke flere, der har markeret, og hermed er forhandlingen sluttet, og forespørgslen er sluttet.

Jeg gør så opmærksom på, at afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse finder sted ved Tingets møde i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 42:

Forespørgsel til statsministeren og indenrigsministeren:

»Hvilke oplysninger kan regeringen give om bestræbelserne for at lave en ensartet EU-politik på flygtninge-indvandrerområdet, herunder hvilke overvejelser der gøres i lyset af dette i forhold til Danmarks forbehold på det retlige område?«

Af Kristian Thulesen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Forespørgslen anmeldt 20/2 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 23/2 2001).

Formanden:

Her gælder ligeledes den regel, at hvis der bliver fremsat forslag til vedtagelse, finder afstemningen først sted i morgen.

Begrundelse

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når vi i Dansk Folkeparti har ønsket at få en debat, som det jo hedder, om bestræbelserne for at lave en ensartet EU-politik på flygtninge-indvandrerområdet, herunder hvilke overvejelser der gøres i lyset af dette i forhold til Danmarks forbehold på det retlige område, så er det, fordi vi har følt, at der her i foråret har været skabt stor tvivl om, hvad regeringen, henholdsvis Folketingets partier i øvrigt, mener om det område.

Det er jo sådan, at i oktober 1999 blev man på EU-topmødet i Tampere enige om, at der skulle sættes fokus på det retlige samarbejde, og siden har området haft meget høj prioritet. Jeg tror ikke, at der er nogen af os, der er i tvivl om, selv om vi kan have forskellige indgangsvinkler til, hvilken politik der skal føres i forhold til området, at det er et af de områder i EU, som tillægges meget stor betydning og vil være et omdrejningspunkt også i den kommende tid.

Helt specifikt vil jeg selvfølgelig også som baggrund for debatten nævne, at der i februar måned var udtalelser, som kunne skabe stor uklarhed om, hvorvidt partier ønskede forbeholdet afskaffet, partier, som tidligere havde været meget stærke modstandere af forbeholdet, som nu lige pludselig ønskede at bruge forbeholdet aktivt til at undgå nogle bestemte familiesammenføringsregler for Danmarks vedkommende, som er på vej i EU-samarbejdet, og det er baggrunden for, at vi så har ønsket at rejse den her debat og få regeringens og partiernes holdninger til området.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Der er ikke tvivl om, at der er ganske høj aktivitet på området i EU-samarbejdet, som også spørgeren og initiativtageren til forespørgslen var inde på.

I disse år kan vi alle se, at udviklingen på asyl- og på indvandringsområdet stiller os over for nogle nye udfordringer og nogle nye opgaver. Det er jo ikke en udvikling, som alene berører Danmark. Vores naboer og europæiske samarbejdspartnere oplever det samme.

Asyl og indvandring er i sagens natur grænseoverskridende. Det gælder naturligvis også mange af de problemer, vi møder. De kalder på